

**GAP İDARESİ
BAŞKANLIĞI
2006 YILI
FAALİYET
RAPORU**

**T.C. BAŞBAKANLIK
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ
BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI**

2006 YILLI FAALİYET RAPORU

BAKAN SUNUŞU

Faaliyet raporları kamu yönetiminde yeniden yapılanmanın temel ilkeleri olan saydamlık, denetlenebilir olma ve hesap verme ilkelerinin en önemli aracıdır. Kurumların faaliyet raporlarının hazırlanması, ilgili idarelere verilmesi, kamuoyuna açıklanması konularında usul ve esaslar 17 Mart 2006 tarih ve 26111 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan ‘‘Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik’’ ile 5018 Sayılı ‘‘Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’’nun 41. maddesine dayanılarak, yeniden tanımlanmış bulunmaktadır.

Bu yönetmelikle, kamu idarelerine faaliyet raporlarının hazırlanmasında kurumların yetki, görev ve sorumlulukları, amaç ve hedefleri ile bu çerçevede gerçekleŐtirdiĐi faaliyetlere ilişkin bilgi ve değerlendirmelerin de yer aldığı yeni bir yol çizilmiş olup yeni sorumluluklar getirilmiştir.

Bu yönetmelik çerçevesinde hazırlanan ‘‘GAP İdaresi 2006 Yılı Faaliyet Raporu’’nun tüm ilgililere yararlı olmasını diliyorum.

DoĐ. Dr. Abdüllatif ŐENER
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek bu yörede yaşayan insanlarımızın gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmeyi, bölgelerarası farklılıkları gidermeyi ve ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmayı amaçlayan Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), aynı zamanda ülkemizi uluslararası alanda markalaştıran son derece önemli ve kapsamlı bir projedir.

Güneydoğu Anadolu Projesi, başlangıçta Bölge'nin su ve toprak kaynaklarının geliştirilmesine dayanan bir program olarak ele alınmış; Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ile 1.8 milyon hektar alanda sulama şebekesi yapımı öngörülmüştür. 1989 yılında GAP Master Planı'nın hazırlanması ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan GAP, bugün sürdürülebilir insani kalkınmaya dayalı entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmaktadır.

GAP'ın temel hedefleri, Güneydoğu Anadolu Bölgesi halkının gelir düzeyi ve hayat standardını yükselterek bu bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını ortadan kaldırmak; kırsal alandaki verimliliği ve istihdam imkanlarını artırarak sosyal istikrar, ekonomik büyüme gibi milli kalkınma hedeflerine katkıda bulunmaktır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kalkınmayı hızlandırmak, GAP kapsamındaki yatırım ve faaliyetlerin eşgüdüm içerisinde gerçekleşmesini sağlamak üzere 1989 yılında GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı kurulmuş ve bölgesel kalkınmanın planlanması, çeşitli sektörlerde farklı kuruluşlar tarafından yürütülmekte olan GAP yatırımlarının yönlendirilmesi, izlenmesi ve kuruluşlararası koordinasyonun sağlanması ile görevlendirilmiştir.

GAP İdaresi, tüm proje ve faaliyetlerini yasal görevleri çerçevesinde, sürdürülebilirlik, katılımcılık, insan odaklılık, çevre ve kültürel varlıklara duyarlılık, eşitlik, adillik ve çözüm odaklılık ilkeleri doğrultusunda yürütmektedir.

“GAP İdaresi 2006 Yılı Faaliyet Raporu”, 2003 yılında çıkarılan 5018 Sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu” kapsamında, kamu idarelerine faaliyet raporlarının hazırlanmasında verilen yeni sorumluluklar çerçevesinde hazırlanmıştır. Raporun, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'na tahsis edilen kaynakların kullanımı ve 2006 yılında GAP İdaresi tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin içerdiği ayrıntılı bilgilerle mali saydamlılık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde İdare'mize ilişkin bilgi ihtiyacını karşılayacağını umuyoruz.

Muammer Yaşar ÖZGÜL
GAP İdaresi Başkanı

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Bakan Sunuşu	i
Üst Yönetici Sunuşu	ii
I. Genel Bilgiler	1
A. Vizyon ve Misyon	1
B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar	1
C. İdare'ye İlişkin Bilgiler	4
1. Fiziksel Yapı	4
2. Örgüt Yapısı	4
3. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar	7
4. İnsan Kaynakları	8
5. GAP İdaresi Tarafından Sunulan Hizmetler	12
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	15
II. Amaç ve Hedefler	16
A. İdare'nin Amaç ve Hedefleri.....	16
B. Temel İlkeler	17
III. Faliyetlere İlişkin Bilgi ve Değerlendirmeler	17
A. Mali Bilgiler	17
1. Bütçe Uygulama Sonuçları	17
2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar	18
3. Mali Denetim Sonuçları	19
B. Performans Bilgileri	20
1. Faaliyet ve Proje Bilgileri	20
2. Performans Sonuçları Tablosu	56
3. Performans Sonuçlarının Değerlendirmesi	56
4. Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi	56
IV. Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi	57
A. Güçlü Yönler	57
B. Zayıf Yönler	57
C. Değerlendirme	57
V. Öneri ve Tedbirler	59

I. GENEL BİLGİLER

A. VİZYON ve MİSYON

GAP İdaresi, 2008-2012 yıllarını kapsayan Stratejik Planını hazırlama çalışmalarını sürdürmektedir. Bu kapsamda vizyon ve misyon çalışmaları tamamlanmış olup GAP İdaresi'nin vizyon ve misyonu şöyle belirlenmiştir:

VİZYON

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın vizyonu, sürdürülebilir bölgesel kalkınmanın sağlanması, yaşam kalitesinin ve verimliliğin artırılması için doğal ve beşeri kaynakların yönetimine ilişkin politika oluşturma süreçlerinde söz sahibi olan, yüksek kalitede uzmanlığa sahip, ulusal ve uluslararası alanda adres gösterilen bir bölgesel kalkınma kuruluşu olmaktadır.

MİSYON

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, insan odaklı sürdürülebilir bölgesel kalkınmayı sağlamak için katılımcılık ilkesi doğrultusunda bölgesel kalkınma planları ve programları hazırlayarak kamu ve özel sektör yatırımlarını yönlendiren, uygulamaları koordine eden, izleyen ve değerlendiren, uygulamalar için fon yaratan, model olabilecek yenilikçi pilot projeler geliştiren, yerel kapasiteyi güçlendiren, ulusal ve uluslararası düzeyde GAP'ın tanıtımını yapan bir bölgesel kalkınma kuruluşudur.

B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı 27 Ekim 1989 tarihli Bakanlar Kurulu kararı, 6 Kasım 1989 tarih ve 20334 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki **388 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname** (KHK) ile “GAP kapsamına giren yörelerin – Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak – süratle kalkındırılması, yatırımların gerçekleştirilmesi için plan, altyapı, ruhsat, konut, sanayi, maden, tarım, enerji, ulaştırma ve diğer hizmetleri yapmak veya yaptırmak, yöre halkının eğitim düzeyini yükseltmek için gerekli tedbirleri almak veya aldırarak, kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak” üzere 15 yıllık bir süre için kurulmuştur.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın görevleri 2. maddede aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- a) Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt ve Şanlıurfa illerini içine alan GAP Bölgesi (Batman, Kilis ve Şırnak da il statüsünü kazandıktan sonra buraya dahil olmuştur) için gerekli araştırma ve uygulama projelerini yapmak ve yaptırmak,
- b) Bölge içindeki faaliyetleri yönlendirmek, uygulamasını değerlendirmek ve takip etmek,
- c) Bölge'de uzun vadeli planlar ve programlar muvacehesinde süratle kalkınmayı sağlamak için tarım madencilik, imalat sanayi, enerji, ulaştırma, haberleşme, inşaat, turizm gibi kamu hizmetleri, beşeri kaynaklar, sosyal ekonomi, bilim araştırma, geliştirme ve teknoloji, çevre ve şehircilik, bölge geliştirme ve kültür sektörlerinde yapılacak yatırımlar konusunda çalışmalarda bulunmak, çalışmalarını yönlendirmek, koordinasyonu ve uygulamaların gerçekleşmesini sağlamak,
- d) Bölge'de sektörler arası entegrasyonu sağlayacak şekilde bölge planlamasını gerçekleştirmek,
- e) Bölge'de kaynakların kullanılması, dış ekonomik ilişkiler, finansman dengesi, krediler, bankalar, fiyatlar ve sermaye piyasası konularında gerekli çalışmaları yapmak,
- f) Nazım ve uygulama imar planları ile revizyonların tamamını veya bir kısmını plan değişikliği dahil ada ve parsel bazına kadar yapmak veya yaptırmak,
- g) Yol, su, elektrik, kanalizasyon ile konut, sanayi ve ulaştırma hizmetlerini yürütmek,
- h) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait her türlü bina ve tesislerin yapılmasında koordinasyonu sağlamak,
- i) Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile koordine edilerek, halkın tarımsal alan dahil her konuda eğitim düzeyinin yükseltilmesini ve her derecedeki eğitim kurumlarının açılmasını sağlamak,
- j) Başbakanlıkça bu konuda verilecek diğer görevleri yapmaktır.

388 sayılı KHK'nın 9'uncu maddesi, 11 Aralık 1997 tarihinde kabul edilen **4314 sayılı Kanun** ile değiştirilerek İdare'nin gelirleri;

- a) Başbakanlık bütçesine konulacak ödenekler,
  - b) Her türlü yardım, kredi, hibe ve bağışlar,
  - c) Faiz, hizmet, kira gelirleri ile sair gelirler
- şeklinde belirlenmiştir.

Yasal sürenin bitme aşamasına gelindiğinde, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın süresinin 3 yıl daha uzatılması hakkındaki **5254 sayılı Kanun**, 11 Kasım 2004 tarih ve 25640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

AB'ye katılım sürecinde bölgesel politikalar çerçevesinde 8 Şubat 2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında **5449 sayılı Kanun**; GAP İdaresi'ne, “Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak illerini kapsayan bölgelerde kurulacak kalkınma ajansları üzerindeki koordinasyon görevini, Devlet Planlama Teşkilatı'nın belirleyeceği usul ve esaslara göre yürütmek” görevini vermiştir.

5449 sayılı Kanun'un 30. maddesi; 388 sayılı GAP İdaresi Teşkilatı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki KHK'nın 2. maddesinin “nazım ve uygulama imar plan değişikliği dahil ada ve parsel bazına kadar yapmak veya yaptırmak” şeklindeki (f) bendini de “nazım ve uygulama imar planlarını yapmak ve yaptırmak” şeklinde değiştirmiş ve 3. maddenin son fıkrasını (GAP İdaresi'nin görev alanına giren konularda 1580 sayılı Belediye Kanunu ve 3194 sayılı İmar Kanunu ile diğer kanunların ilgili idarelere verdikleri imar ve altyapıya dair hak ve yetkiler bu İdare'ye devredilmiş sayılır.) yürürlükten kaldırmıştır.

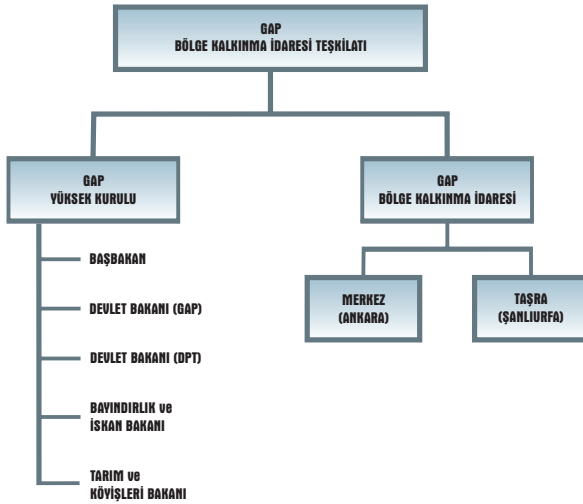
C. İDARE'YE İLİŞKİN BİLGİLER

1. FİZİKSEL YAPI

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın merkezi Ankara'da, Bölge Müdürlüğü Şanlıurfa'dadır.

Bölge'de ve merkezde bulunan hizmet binaları kiralanmıştır. Merkez hizmet binası 8 katlı olup teras katında yemekhanesi bulunmaktadır. Bölge Müdürlüğü ise Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü'ne ait bir kampus içinde yer almakta; 3 adedi ofis, 4 adedi de lojman olarak kullanılan toplam 7 binadan oluşmaktadır. Binalar iki katlı olup, her katta iki daire vardır.

Şekil 1: GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı Organizasyon Yapısı

2. ÖRGÜT YAPISI

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın genel organizasyon şeması Şekil 1'de yer almaktadır.

GAP Yüksek Kurulu

GAP Yüksek Kurulu, Teşkilat'ın en yüksek karar organı olup, GAP İdaresi tarafından hazırlanacak her türlü plan, proje ve programları inceleyerek karara bağlar. GAP Yüksek Kurulu, Başbakan başkanlığında GAP'tan sorumlu Devlet Bakanı, Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığı'nın

bağlı olduğu Devlet Bakanı ile Bayındırlık ve İskan Bakanı'ndan oluşmuştur.

2002/56 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Tarım ve Köyişleri Bakanı da 2 Aralık 2002 tarihinden itibaren GAP Yüksek Kurulu'nun üyesi olmuştur.

Gerektiğinde GAP Yüksek Kurulu'na, konuları ile ilgili olarak diğer Bakanlar da davet edilebilir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP İdaresi)

GAP İdaresi, bir başkan ve iki başkan yardımcısı ile yeterli sayıda uzman ve memurdan oluşur. Merkez teşkilatı Ankara'da, taşra teşkilatı ise Şanlıurfa'da örgütlenmiştir.

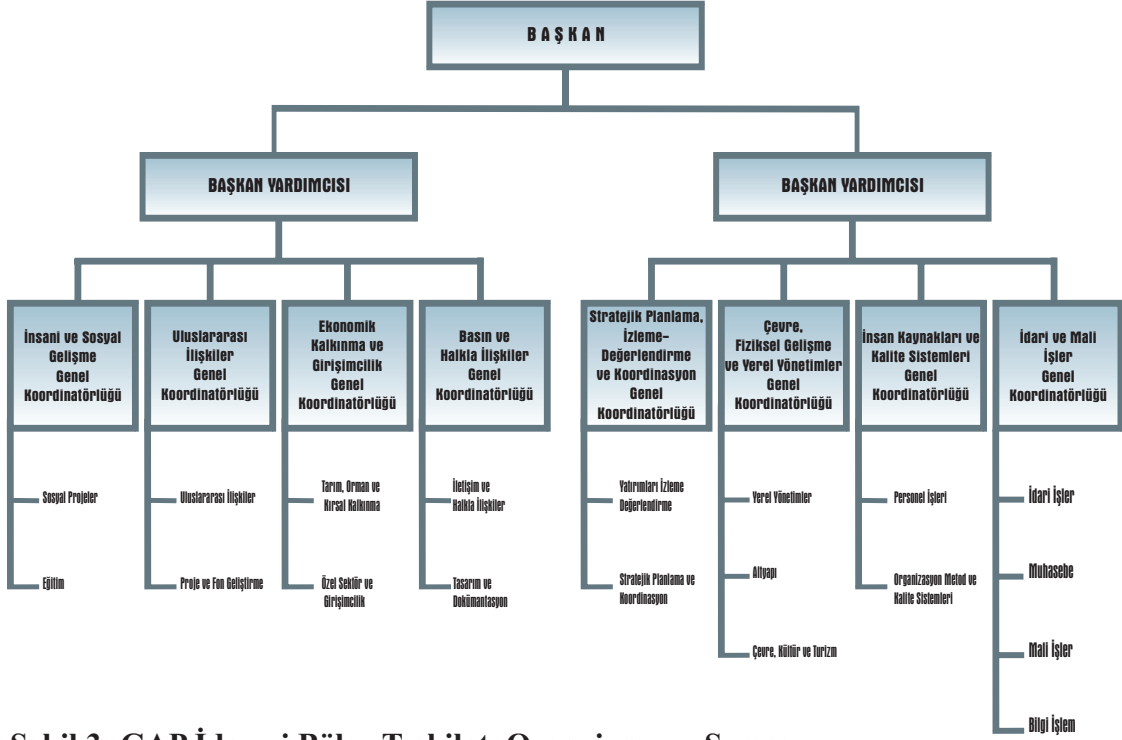
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, ilgili Devlet Bakanı'nın sorumluluğunda, GAP Yüksek Kurulu kararları çerçevesinde, Bölge kalkınmasına dair planlama, araştırma ve uygulama çalışmalarını yürütmekle görevlidir. Ayrıca, GAP Yüksek Kurulu'nun sekreteryaya hizmetlerini de yürütmektedir.

388 sayılı KHK'ye göre Şanlıurfa'da örgütlenen GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü ise GAP Bölgesi'nde uygulama ve araştırma çalışmalarını yürütmektedir.

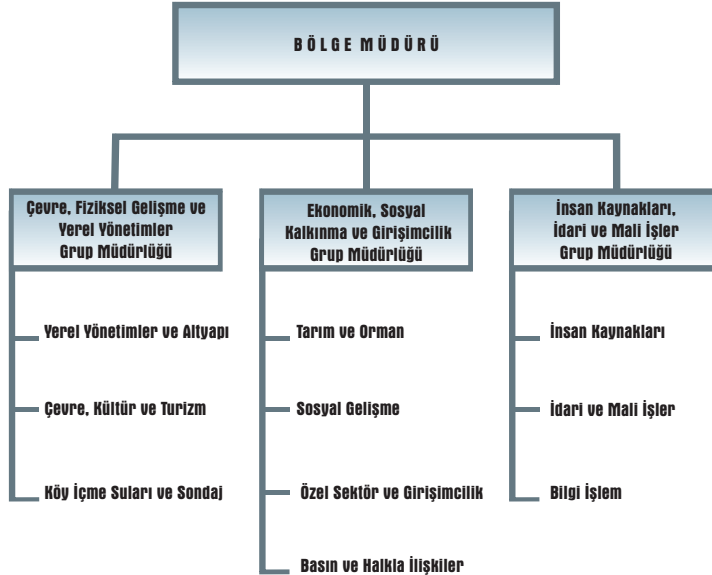
GAP İdaresi'nin kuruluş yasası olan 388 sayılı KHK'da GAP İdaresi'nin 1 Başkan, 2 Başkan Yardımcısı ve yeterli sayıda uzmandan oluşacağı ifade edilmiştir. Bu çerçevede 1989 yılında matris sisteme dayanan bir organizasyon yapısı oluşmuştur. İdare'nin 2001/39 sayılı Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda Merkez ve Bölge teşkilatında bulunan tüm birimlerle birlikte “norm kadro” çalışmalarını tamamlaması ile bugünkü organizasyon yapısının temeli oluşturulmuştur.

2006 yılındaki son düzenlemelerle Merkez ve Bölge Müdürlüğü'nün organizasyon şeması aşağıdaki son halini almıştır:

Şekil 2: GAP İdaresi Merkez Teşkilatı Organizasyon Şeması

Şekil 3: GAP İdaresi Bölge Teşkilatı Organizasyon Şeması

3. BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR

	Merkez	Bölge Müdürlüğü
Solaris	1	1
Oracle	5	-
Office XP	180	3
Office 97	-	1
Windows 98	-	15
Linux Redhat Fedora Core 4	2	1
Linux Redhat 8.0	1	2

GAP İdaresi'nin merkezde bulunan iletişim ağı altyapısı 1998 yılında yenilenerek bilgisayarlar ile switch'ler arasında 10/100 Mbit hızında çalışan ethernet tabanlı altyapıya geçilmiştir. Kablolamada ise Fiber Optik ve UTP kablolar kullanılmıştır.

GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü'nde bulunan iletişim ağı altyapısı 1999 yılında kurularak bilgisayarlar ile switch'ler arasında 10/100 MBit hızında çalışan ethernet tabanlı altyapıya geçilmiştir. Kablolamada ise UTP kablolar kullanılmıştır.

GAP İdaresi Merkezi ve Bölge Müdürlüğü arasında fiziksel/sanal aktif bir bağlantı bulunmamaktadır.

GAP İdaresi Merkezi 2 Mbit hızında kablosuz olarak servis sağlayıcı firma aracılığı ile internet bağlantısına sahiptir. GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü ise 512 KBit hızında Frame Relay olarak TTelekom aracılığı ile internet bağlantısına sahiptir.

E-Dönüşüm (İnternet, Intranet olanakları, web sayfaları, portal çalışmaları vb.)

GAP İdaresi İnternet Sitesi, Bilgi İşlem Koordinatörlüğü tarafından İdare'nin ihtiyaçları çerçevesinde geliştirilmiştir. Gelişen teknoloji ve ihtiyaçlar çerçevesinde periyodik olarak güncellenmekte ve yenilenmektedir. GAP İdaresi Bilgi İşlem Koordinatörlüğü gelişen teknolojiyi takip ederek oluşan ihtiyaçlar doğrultusunda gerekli uygulamaları internet tabanlı olarak geliştirmekte ve kendi bünyesindeki uygulama sunucularında çalıştırılmasını sağlamaktadır.

GAP İdaresi uygulama sunucularında İnternet ortamında kullanılan yazılımlar 2002 yılından sonra yapılandırılmış olan yüksek hızlı internet bağlantısı ile ilgili güvenlik prosedürleri çerçevesinde internete bağlı herhangi bir bilgisayardan erişilebilir hale getirilmiştir.

GAP İdaresi bünyesindeki Uygulama Sunucuları üzerinde PHP ve MySQL kullanılarak açık kaynak kodlu olarak her türlü uygulamaların geliştirilmesi ve çalıştırılması mümkündür.

Tablo 2: Donanım (PC, notebook, renkli yazıcı, laser yazıcı, tarayıcı, server, switch, firewall, projeksiyon cihazı (adet ve birimlere dağılımı))

	Merkez	Bölge Müdürlüğü	Toplam
PC	146	61	207
Notebook	12	5	17
Renkli yazıcı	11	2	13
Laser yazıcı	28	7	35
Diğer	6	13	19
Tarayıcı	3	5	8
Server	3	3	6
Switch	13	4	17
Firewall	1	1	2
Projeksiyon cihazı	4	2	6

4. İNSAN KAYNAKLARI

2006 sonu itibariyle GAP İdaresi'nde 1 Başkan, 2 Başkan Yardımcısı, 73 memur, 65 sözleşmeli uzman, 25 sözleşmeli bilgisayar işletmeni, 1732 adam/ay geçici işçi kadrosu mevcuttur.

GAP İdaresi'nde halen 1 Başkan, 2 Başkan Yardımcısı, 20 memur, 62 sözleşmeli uzman, 31 Proje bazında çalışan personel, 4 diğer bir şekilde görevli (1 kurumundan görevli, 3 hizmet sözleşmeli), 144 geçici işçi olmak üzere toplam 264 kişi görev yapmaktadır.

Tablo 3: GAP İdaresi'nde Çalışanların Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Sözleşmeli	657	Geçici İşçi	Proje Bazında Çalışan	Diğer	TOPLAM
1990	52	—	—	—	—	52
1991	57	1	—	—	—	58
1992	67	2	82	—	—	151
1993	68	3	100	—	—	171
1994	60	8	85	—	—	153
1995	55	15	79	—	—	149
1996	60	12	73	—	—	145
1997	66	14	113	—	—	193
1998	82	17	134	—	17	250
1999	87	17	134	—	17	255
2000	82	18	141	—	16	257
2001	77	23	141	15	23	279
2002	74	27	142	35	27	305
2003	72	24	143	33	10	282
2004	65	22	140	32	4	263
2005	66	17	132	32	7	254
2006	66	20	144	31	4	264

Tablo 4: GAP İdaresi'nde Çalışanların Dağılımı

Üniteler	Memur	Sözleşmeli	Geçici İşçi	Proje Bazında Çalışan Personel	Kurumdan Görevli	Toplam
A. Merkez Teşkilatı						
1-Başkanlık (Özel Kalem ve Sekreter)	-	4	-	-	-	4
2-Çevre, Fiziksel Geliş.ve Yer.Yön.Gen. Koord.	2	6	9	-	-	17
3-Uluslararası İlişkiler Gen. Koord.	1	3	4	1	-	9
4-Basin ve Halkla İlişkiler Gen. Koord.	1	4	7	2	-	14
5- Stratejik Plan.İzleme-Değ.ve Koord.Gen.Koord.	-	12	3	-	1	16
6- Ekonomik Kalkınma Genel Koord.	2	6	6	2	-	16
7-İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koord.	-	3	5	2	-	10
8- İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Gen. Koord.	-	5	9	1	-	15
9-İdari ve Mali İşler Genel Koord.	1	8	48	2	-	59
10-Bölge Kadrosunda Olup Merkezde Çalışan Personel	1	-	2	1	-	4
11- TBMM'de Görevli	-	2	-	-	-	2
12-Devlet Bakanlığı'nda Görevli	-	1	9	-	-	10
13-Başka Kurumda Geçici Görevli	1	-	-	-	-	1
14-657 Sayılı DMK'nın 77.md. Uyarınca Ücretsiz İzinli Prs.	1	1	-	-	-	2
Toplam (A)	10	55	102	11	1	179
B. Bölge Müdürlüğü						
1-Bölge Müdürü	-	1	-	-	-	1
2-Çevre, Fiz.Geliş.ve Yer.Yön.Grup Müdürlüğü	-	2	7	-	-	9
3-Ekonomik,Sos.Kalkınma ve Girişimcilik Grup Müd.	1	5	4	10	-	20
4-İnsan Kaynakları,İdari ve Mali İşler Grup Müd.	8	2	27	10	-	47
5-Merkez Kadrosunda Olup Bölge'de Çalışan Prs.	-	-	1	-	-	1
6-Diğer İllerde Projelerde (ÇATOM-GİDEM) Çalış. Prs.	-	-	3	-	-	*
7-Başka Kurumda Geçici Görevli	1	-	-	-	-	1
Toplam (B)	10	10	42	20	-	82
TOPLAM (A)+(B)	20	65	144	31	1	261

* Hizmet sözleşmeli olarak çalışan 3 kişi toplama dahil edilmemiştir.

GAP İdaresi'nde çalışan personel; 657 sayılı DMK, 4857 sayılı İş Kanunu, 388 sayılı KHK ve diğer ilgili yönetmelikler haricinde **“Sözleşmeli Personel Hakkında Hizmet Sözleşmesi Esasları”** ve **“Geçici İşçi Çalışma Esasları”**na göre görev yapmaktadırlar.

GAP İdaresi'nde 30 Aralık 2006 tarihi itibariyle 148 yüksek öğrenim, 71 lise, 45 ilköğretim mezunu olmak üzere toplam 264 kişi çalışmaktadır.

Tablo 5: GAP İdaresi Personel Durumu

	Sözleşmeli	Memur	Geçici İşçi	Diğer	Toplam
Yüksek Öğrenim	58	13	55	22	148
Lise	7	5	54	5	71
İlköğretim	—	2	35	8	45
Toplam	65	20	144	35	264

Yüksek öğrenim yapmış olanların 38'i mühendis, 13'ü şehir plancısı ve mimar; 62'si sosyal bilimler, 15'i diğer bölümler ve 20'si meslek yüksekokulu (2 yıllık) mezunudur.

Tablo 6: Yüksek Öğrenim Mezunu Personelin Dağılımı

	Sayı
Mühendis	38
Şehir Pl. - Mimar	13
Sosyal Bilimler	62
Diğer Bölümler	15
Yüksek Okul (2 Yıllık)	20
Toplam	148

İdare'de halen çalışan 264 kişiden 51'i on yıldan fazla, 14'ü on yıldan az sözleşmeli; 4'ü on yıldan fazla, 16'sı on yıldan az memur; 81'i on yıldan fazla 63'ü on yıldan az geçici işçi olarak çalışmaktadır.

5. GAP İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN HİZMETLER

GAP İdaresi'nin merkez ve bölge birimleri tarafından sunulan hizmetler aşağıda özetlenmiştir.

a) Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik Genel Koordinatörlüğü: İdare'nin bölge kalkınmasına yönelik tarım-orman, kırsal kalkınma ve özel sektör yatırımlarıyla ilgili araştırma, etüt, proje ve plan-program çalışmalarını yürütür ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların bu yöndeki uygulamalarıyla ilgili koordinasyonu sağlar. Bölge'ye yönelik kırsal kalkınma programları hazırlar ve uygular. Tarımsal projelerde yeni metot ve teknolojilerin kullanılması ve hedef kitleye benimsetilmesi, üreticilerin örgütlenmesi ve eğitim-yayım hizmetlerinden yararlanması, tarım-sanayi entegrasyonunun teşvik edilmesi ve sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılması yönünde çalışmalar yapar.

Bölge'de özel sektör yatırımlarının gelişmesine yönelik araştırma yapılması, yatırım ortamının periyodik olarak analiz edilmesi, ilgili kamu kuruluşları ile dış ticaret ve yatırım mevzuatı uygulama esasları konularında temaslarda bulunarak sonuçlarının bölge girişimcilerine aktarılması çalışmalarını yürütür. Bölge'de yatırım yapmak isteyen yurtiçi ve yurtdışı yatırımcılara, Bölge'nin yatırım fırsatları konusunda bilgi sunar ve potansiyel girişimcileri yatırıma özendirmek için çalışmalar yapar; Bölge özel sektör üretimlerinde rekabet avantajının yakalanmasına yönelik öneriler geliştirir ve hedef gruplara aktarır.

b) İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü: GAP Bölgesi'de ekonomik kalkınma ile eşgüdüm içinde dengeli, adil, sosyal ve insani gelişmeyi gerçekleştirmeye yönelik araştırma, planlama, projelendirme ve uygulama çalışmalarını gerçekleştirir. Bölgenin sosyo-ekonomik ve kültürel sorunlarını, ihtiyaçlarını, önceliklerini, tutumlarını ve kalkınmanın özel hedef gruplarını nitelikleriyle birlikte belirlemeye yönelik araştırmaları planlar, yapar ve/ya yaptırır. Toplumun öncelikle gelir kaynaklarına, temel sosyal hizmetlere ve bilgiye ulaşmakta ve karar alma süreçlerine katılmakta güçlük çeken dezavantajlı konumda bulunan kesimlerinin (kadınlar, çocuklar, gençler, topraksız ve küçük topraklı çiftçiler, kent yoksulları gibi) kalkınma ile entegrasyonunun ve kalkınmanın getirilerinden daha fazla yararlanmalarının sağlanmasına yönelik projeler geliştirir, uygular veya uygulatır. Eğitim/sağlık ve sosyal hizmetlerin etkinliğinin artırılması ve bu hizmetlerin tüm toplum kesimlerine ulaştırılması yönünde çalışmalar yapar. Kırsal kalkınma projelerinin (yayım, kırsal altyapı, yerleşim düzeni, örgütlenme vs.) hazırlanması ve uygulanmasına katkı sağlar. Toplumun yoksul kesimleri için küçük ölçekli gelir getirici projeler geliştirir ve uygular. Başta gençler olmak üzere işsizlere yönelik meslek kazandırıcı eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanmasına katkı verir.

Toplumsal katılımı ve örgütlenmeyi geliştirme yönünde çalışmalar yapar.

İdare'nin bu süreçte edindiği bilgi birikimi ve deneyimlerinin yerel, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği içinde paylaşılmasına ve kapasite geliştirilmesine yönelik eğitim çalışmalarını yürütür, iç ve dış talepler doğrultusunda deneyim değişimine yönelik eğitim ve çalışma ziyaretleri düzenler.

c) Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Genel Koordinatörlüğü: GAP Bölgesi'nde harita ve altyapı - inşaat işleriyle ilgili çalışmalar yapar ve yaptırır, onaylar, imar planı ile ilgili işleri uygun bulur ve ilgili idareye onay için sunar. Fiziksel gelişme ve mekana ilişkin projeler yürütür, yerel yönetimler ile ilişkileri geliştirir, gerektiğinde teknik destek verir ve ortak çalışmalarda bulunur.

Bölge'de büyük fiziki yatırımların gerçekleşmesi ve kalkınma ile beraber çevre koruma ve çevre yönetimine yönelik politikalar, projeler geliştirmekte ve bunları uygulamaktadır. Bölge kültürel mirasının korunmasına dönük çalışmalar ile Bölge'nin sahip olduğu turizm potansiyelinin tanıtımını, değerlendirilmesi ve korunmasına dönük çalışmaların gerçekleştirilmesini, izlenmesini ve koordinasyonunu sağlamaktadır.

d) Uluslararası İlişkiler Genel Koordinatörlüğü: GAP İdaresi'nin yabancı ülke ve uluslararası kuruluşlar ile olan iletişiminin gerçekleştirilmesi ve AB program ve yapısal araçlarının etkin kullanımına yönelik kurumlarla işbirliğinin sağlaması için çalışmalar yürütür. AB ile tam üyelik görüşmeleri sürecine bağlı olarak uygulama ve gelişmeleri izler, gerekli katılımlarda bulunur. Ulusal Programın uygulanması çerçevesinde GAP İdaresi'nin dahil olduğu komite toplantılarına katılır ve gerekli koordinasyonu sağlar.

AB-GAP Bölgesel Kalkınma Programı kapsamındaki projelere ilişkin çalışmaları izler ve koordine eder. İdare'nin şimdiye kadar yabancı kuruluşlarla imzaladığı işbirliği protokollerinin aktif hale getirilmesi ve yeni işbirliği protokolleri için girişimlerde bulunur.

GAP'ın tamamlanması amacıyla projelere finansman sağlanması ve projelerin hayata geçirilmesi doğrultusunda teknik destek ve kredi/hibe, fon temin edebilecek yabancı kurum ve uluslararası kuruluşların belirlenerek kredi, hibe, eğitim ve teknik yardım imkanlarının araştırılması, temaslarda bulunulması yönünde çalışmalar yapar.

e) Stratejik Planlama-İzleme Değerlendirme ve Koordinasyon Genel Koordinatörlüğü: Ulusal kalkınma strateji ve politikaları, yıllık program ve hükümet programı çerçevesinde

İdare'nin orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını belirlemek ve amaçlarını oluşturmak üzere gerekli çalışmalarını yapar. Bölgeye ilişkin “izleme ve değerlendirme” bulgularının ya da tavsiyelerinin politika ve programların yaratılmasında kullanılmasını sağlar.

İdare tarafından yürütölen proje ve faaliyetlerle birlikte GAP Bölgesi'nde gerçekleştirilen tüm kamu yatırım ve faaliyetlerini izler; kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamaya yönelik çalışmalarını gerçekleştirir. Kurumlardan gelen faaliyet ve yatırımları izleme bilgilerini derler, yıllık ve periyodik raporları hazırlar ve ilgili birim ve kurumlara gönderir.

GAP Yüksek Kurulu gündemini belirlemeye yönelik çalışmalarını yapar. Kanun, tüzük ve yönetmelik tasarıları ile kanun tekliflerine ilişkin görev ile bu kapsamdaki diğer görevlerin yerine getirilmesini sağlar.

İdare'nin birimleri tarafından hazırlanan yıllık yatırım programı teklifini derler, DPT'ye gönderir ve vize çalışmalarını yürütür.

f) Basın ve Halkla İlişkiler Genel Koordinatörlüğü: GAP'ın ulusal ve uluslararası tanıtımına yönelik faaliyetleri yürütür. Ulusal ve uluslararası sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları ve basın yayın kuruluşlarıyla gerekli iletişimi sağlar. GAP'la ilgili açılış törenleri, konferans, sempozyum, seminer, sergi, fuar, yarışma, sportif ve kültürel faaliyetler düzenler, yapılan çalışmalar ve yürütölen projelerle ilgili tanıtım materyallerini hazırlar ve basılmasını sağlar.

GAP Yüksek Kurulu ve GAP Koordinasyon Kurulu toplantılarının sekretaryasını ve çalışmalarını organize eder. Kurum içi koordinasyonu sağlamaya yönelik organizasyonları gerçekleştirir.

Yayınların ve periyodiklerin düzenlenmesi, arşivlenmesi, stoklanması, satışı ve İdare bünyesindeki yazılı, görsel ulusal ve uluslararası tanıtım amaçlı materyallerin kontrol, tasarım ve ürün haline gelmeden önceki tüm aşamaları ile Bilgi Edindirme Birimi faaliyetlerini yürütür.

Proje bölgesini görmek isteyen yerli ve yabancı devlet adamı, üniversiteler, basın-yayın kuruluşları ile kurum ve kuruluşların bölge gezilerini organize eder.

g) İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Genel Koordinatörlüğü: İdare'nin insan gücü planlaması, Kalite Yönetim Sistemi faaliyetleri, iş tanımları, iş analizleri, hizmet içi eğitim,

performans değerlendirme sistemi çalışmalarını yapar. Başkanlığın özlük haklarını kapsayan personel politikası çalışmalarını yürütür ve personel sistemini geliştirmek için çalışmalar yaparak tekliflerde bulunur. Kamu Etik Kurulu ile ilgili iş ve işlemleri yapar.

İdare'nin personel ihtiyacının karşılanmasına ilişkin seçme, atama, görevlendirme ve oryantasyon işlemlerini yürütür. Yurtiçi- yurtdışı geçici görevlendirme; kadro, sicil, vize, terfi, intibak ve izin; her türlü özlük haklarına ilişkin tahakkuk işlemlerini yapar. Mal bildirimini, hizmet birleştirilmesi-borçlanması ve emeklilik işlemlerini yürütür. Soru önerilerine verilecek cevapların sekreteryaya hizmetlerini yerine getirir.

h) İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlüğü: GAP İdaresi Başkanlığı'na ait bütçeyi oluşturur ve uygular. Bütçe çerçevesinde her türlü idari, mali, satınalma ve muhasebeleştirme işlemlerini yürütür.

İdarenin bilgisayar, yazıcı, diğer donanım birimleri ve yazılımları ile WEB sayfasının güncellenmesiyle ilgili işleri yürütür.

6. YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 01.01.2006 tarihinde tüm hükümleri ile yürürlüğe girdiğinden 2006 yılında iç kontrol sistemi bu düzenlemelere uygun olarak yürütülmüştür.

Başkanlık merkez ve taşra teşkilatı, 4 ana hizmet, 5 yardımcı birimden oluşmaktadır. Başkanlığın temel görevleri bu birimler tarafından yürütülmektedir.

II. AMAÇ VE HEDEFLER

A. İDARE'NİN AMAÇ VE HEDEFLERİ

Bölgesel Kalkınmanın İzlenmesi, Yönlendirilmesi ve Kurumlararası Koordinasyonun Sağlanması

GAP İdaresi, bölgesel kalkınmayı “izlemek, değerlendirmek ve kurumlararası koordinasyonu sağlamak” görevini en etkin şekilde yerine getirmek ve bölgesel kalkınmayı en kısa sürede gerçekleştirmeye yönelik tedbirleri zamanında almak amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

Ulusal ve Uluslararası Sermayenin Bölge'ye Çekilmesi

GAP ve GAP Bölgesi'ndeki yatırım fırsatlarının tanıtımı amacıyla yurt içi ve yurt dışı yatırımcılarla toplantılar, Bölge'ye iş gezileri düzenlenmekte ve yabancı sermayenin Bölge'ye çekilmesine çalışılmaktadır.

GAP Bölgesi'nin kalkındırılması ve Proje'nin biran önce tamamlanması amacıyla diğer ülke ve uluslararası kuruluşlardan proje, kredi, teknik destek ve hibe fon temin edilmesi için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Bölge'de devam eden ve öngörülen çalışmalar/projeler için yurtiçi kaynaklardan finans, teknik ve lojistik destek sağlanmaktadır.

Sosyo-Ekonomik Gelişmeye Yönelik Çalışmaların Yürütülmesi

Bölge'nin ekonomik gelişmesinin yanı sıra sosyal gelişiminin de sağlanması, sosyal altyapının iyileştirilmesi, Bölge'deki kadınların, gençlerin ve çocukların toplumsal kalkınmaya katılımlarının sağlanması amacıyla yenilikçi, model olabilecek pilot projeler yürütülmektedir.

B. TEMEL İLKELER

GAP İdaresi'nin proje ve faaliyetlerinde temel aldığı ilkeler şunlardır:

- Katılımcılık	- Evrensel değerlere uyumluluk
- Sürdürülebilirlik	- Erişilebilirlik
- Verimlilik	- İşbirliğine açıklık
- İnsan odaklılık	- Çözüm odaklılık
- Entegre yaklaşım	- Dışa açıklık
- Yenilikçilik	- Adillik
- Çevreye duyarlılık	- Saydamlık
- Kültürel değerlere duyarlılık	

III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. MALİ BİLGİLER

2006 yılına ait İdare Bütçesi'nin uygulama sonuçları ve temel mali tablolara ilişkin açıklamalar aşağıda sunulmaktadır.

1- Bütçe Uygulama Sonuçları

İdare 2006 yılında kendisine tahsis edilen 21 886 000 YTL'lik başlangıç ödeneğinin (yıl sonu ödeneği 24 725 720) 20 142 028 YTL'lik kısmını harcamıştır. Gider türleri itibariyle harcamaların dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Gider Türlerine Göre Harcamalar (YTL)

GİDER TÜRLERİ	BÜTÇE ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	HARCAMA
01 Personel Giderleri	4 300 000	5 066 000	4 366 516
02 Sos. Güv. Kur. Dev. Primi Gid.	581 000	743 000	622 869
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	5 644 000	7 780 443	5 842 179
05 Cari Transferelr	365 000	140 277	107 606
06 Sermaye Giderleri	10 936 000	10 996 000	9 202 558
TOPLAM	21 886 000	24 724 720	20 142 028

Mal ve hizmet alım giderleri tertibinde; tüketime yönelik mal ve malzeme alımları; yolluklar; hizmet alımları; temsil ve tanıtma giderleri; menkul mal, gayrimaddi hak alım, bakım ve onarım giderleri; gayrimenkul mal bakım ve onarım giderleri ile tedavi ve ceza giderleri yer almaktadır.

Tablo 8: Birimlere Göre Harcamalar

Kurumsal Kod	Birimler	Bütçe Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Ödenek Farkı (*)	Harcama
02	Özel Kalem	370 296	387 512	17 220	290 574
04	İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlüğü	3 213 279	4 036 301	823 022	3 509 215
05	İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Genel Koord.	231 566	416 474	184 908	384 786
23	Stratejik Planlama, İzleme-Değerlendirme ve Koordinasyon Genel Koord.	287 380	470 537	183 157	403 830
30	Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Genel Krd.	13 668 293	15 008 846	1 340 553	12 254 75
31	Uluslararası İlişkiler Genel Koordinatörlüğü	665 251	623 871	41 380	233 555
32	Basın ve Halkla İlişkiler Genel Koordinatörlüğü	493 840	578 340	84 500	435 042
33	Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik Genel Koord.	435 007	523 007	88 000	437 037
61	Bölge Müdürlüğü	2 521 092	2 680 832	159 740	2 193 235
	TOPLAM	21 886 000	24 725 720	2 839 720	20 142 028

(*) Başlangıç ödeneğine yıl içinde eklenen tutardır.

2006 yılı İdare Bütçesi'nden her bir ekonomik kod düzeyi için fonksiyonel bazda tahsis edilen ödenek ve harcama tutarlarına ilişkin tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 9: 2006 Yılı Ödenek ve Harcamaları

KOD	AÇIKLAMA	BÜTÇE ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	YIL SONU HARCAMA
01	Genel Kamu Hizmetleri	1 593 743	2 307 830	2 195 597
06	İskan ve Top. Ref. Hiz.	17 540 257	19 665 890	15 234 924
07	Sağlık Hizmetleri	202 000	202 000	202 000
10	Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmet.	2 550 000	2 550 000	2 509 508
	TOPLAM	21 886 000	24 725 720	20 142 018

2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

2005 yılında harcamaların yıl sonu ödeneği oranı; personel giderlerinde % 98,2, sosyal güvenlik kurumlarına yapılan devlet prim giderlerinde %96,5, mal ve hizmet alımlarında %93,5, cari transferlerde % 96,4, sermaye giderlerinde % 11,6 olarak gerçekleşmiştir.

2006 yılında harcamaların yıl sonu ödeneğine oranı; personel giderlerinde % 86, sosyal

güvenlik kurumlarına yapılan devlet prim giderlerinde % 83.8, mal ve hizmet alımlarında % 75, cari transferlerde % 76, sermaye giderlerinde % 83.69 olarak gerçekleşmiştir.

3. Mali Denetim Sonuçları

GAP İdaresi'nin mali denetimi 2006 yılına kadar 20.10.1963 gün ve 72 sayılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yapılmakta iken 5018 sayılı Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle 2006 yılı itibariyle 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi olmuştur.

B. PERFORMANS BİLGİLERİ

1. FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ

1.1. EKONOMİK KALKINMA VE GİRİŞİMCİLİK GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.1.1. Tarım, Orman ve Kırsal Kalkınma Koordinatörlüğü'nün Yürüttüğü Proje ve Faaliyetler

1.1.1.1. Tarımsal Araştırma Projesi

GAP'ta sulamanın başlamasıyla birlikte yetiştirilebilecek ürün çeşitlerinin ve türlerinin tespit edilmesi ve sulama sonucu ortaya çıkacak tarımsal potansiyelin en iyi şekilde değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, GAP Bölgesi'nde ekolojik, ekonomik ve pazar koşullarına en uygun üretim sistemleri saptanarak bulgular rapor haline getirilmektedir.

Proje kapsamında, TÜBİTAK'la yapılan işbirliği sonucunda 15 adet araştırma çalışması Koruklu Tarımsal Araştırma İstasyonu'nda tamamlanmıştır.

Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile işbirliği içinde yürütülen 13 araştırma projesi 2003 yılında, 5 tanesi de 2004 yılında bitirilmiştir. Şanlıurfa-Koruklu Araştırma İstasyonu ve Diyarbakır Geyiktepe Karakolu'nda kurulan araştırma istasyonundan sonra Şanlıurfa Yaylak Proje alanına taşınan meteoroloji istasyonları işletilmektedir.

Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile 19 Mart 2001 tarihinde, Kurak Alanlarda Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezi (ICARDA) ile 26 Haziran 1998 tarihinde yapılan protokoller çerçevesinde aşağıdaki çalışmalar sürdürülmektedir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi Bitkisel Gen Kaynakları Araştırma ve Geliştirme Projesi: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin bitki çeşitliliğinin saptanması ve ekonomik önemi olan türlerin kültüre alınmasına yönelik bu çalışmada Adıyaman, Samsat, Kahta, Tut, Çelikhan, Gölbaşı, Sincik, Besni ve Nemrut Dağı florasından toplanan farklı bitki türlerine ait tohumların kültüre alınma çalışmaları tamamlanmıştır.

GAP Bölgesi'nde Çayır-Mera Islahı, Yem Bitkileri ve Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi: Küçükbaş hayvancılığı teşvik ederek çiftçilerin gelir düzeylerini artırmalarına yardımcı olmak, meraların bozulmasını önlemek, bir pilot bölgede ıslah çalışmalarını gerçekleştirmek, yerel genetik kaynakları kullanılmak üzere

toplamak ve koruma altına alınmak amacıyla yürütülen proje 2006 yılında tamamlanarak ICARDA ile yapılan çalışmaları içeren bir kitapçık hazırlanmıştır.

GAP Bölgesi'nde Yemelik Baklagil Ve Tahıl Çeşitlerinin Denenmesi Ve Uygun Tohumluk Üretim Sisteminin Geliştirilmesi Projesi (II. Aşama): Tahıllar ve yemelik dane baklagillerde GAP Bölgesi'ne uygun kaliteli tohumluk çeşitlerinin çoğaltılarak sertifikalı tohumluk kullanımını artıracak ve tüm tarafların özellikle konunun esas sahibi olan çiftçilerin içinde yer alacağı iyi tanımlanmış bir tohumluk üretim sistemi kurmak amaçlanmaktadır.

I. Aşama da yapılan çalışmalar ICARDA ile son şekli verilerek kitapçık haline getirilmiştir.
II. Aşama çerçevesinde “Çeşitlere Yönelik Demostrasyonlar ve Tohumluk Üretimi” ile “Tuzlu Alanlarda Bitki Yetiştiriciliği” konularında işbirliğine devam edilmektedir.

Ayrıca, GAP İdaresi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) ve Harran Üniversitesi'nin ortak katkı ve çalışmaları ile Koruklu Tarımsal Araştırma İstasyonu'nu da içine alacak şekilde Bölge'de “GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi” kurulmasına ilişkin bir rapor hazırlanmış ve yasa tasarısı ilgili mercilere sunulmuştur.

1.1.1.2. Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi

GAP Bölgesi'nin sulamaya açılacak alanlarında önemli bir gelir artışı gerçekleşeceği açıktır. Bu durum sulama dışı kalan alanlarda yaşayanlarla sulamadan yararlananlar arasında birinci grup aleyhine bir gelir düzeyi farklılaşmasının ortaya çıkmasına neden olacaktır. Bu farkı ortadan kaldırmak, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam imkanlarını artırarak sürdürülebilir kalkınma hedefine ulaşmak açısından, proje alanındaki tüm toplumsal kesimlerin kalkınma süreciyle bütünleştirilmesi, böylece eşitlikçi bir kalkınmanın gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Proje, GAP Bölgesi'nde sürdürülebilir tarım teknikleri çerçevesinde sulama alanları dışında kalan kırsal nüfusun mevcut sosyo-ekonomik durumlarının, doğal ve toplumsal çevre ile ilişkilerinin, potansiyellerine uygun gelir getirici yeni faaliyet alanlarının ve bunların geliştirilmesi yollarının belirlenmesi amacıyla uygulanmaktadır.

Proje kapsamında Tarım İl Müdürlükleri ile işbirliği içerisinde Bölge illerinde seçilen örnek çiftçilerle pilot çalışmalar yapılmaktadır. Bu çerçevede örnek bahçe tesisi, yabani ağaç aşılınması, arıcılık, su ürünleri, mantar üretimi, sözleşmeli hayvancılık, kümes hayvancılığı gibi faaliyetler ile 2006 sonu itibarıyla toplam 3 379 çiftçiye ulaşılmıştır.

2006 yılında Batman, Diyarbakır, Şırnak ve Şanlıurfa illerinde toplam 269 çiftçiye ulaşılmış ve 109 375 adet değişik meyve türleriyle toplam 2 850 dekar alanda meyve bahçesi tesis edilmiştir. Adıyaman Valiliği ile yapılan protokol çerçevesinde de 66 çiftçinin 425 da alanında 30 898 fidan ile meyve bahçesi oluşturulması öngörülmüş, ancak çiftçi katkı paylarının yüksek bulunması nedeniyle protokol iptal edilmiştir.

Tablo 10: 2006 Yılında Gerçekleştirilen Meyvecilik Projeleri

Proje Adı	Uygulama Alanı	Alan (da)	Çiftçi Sayısı
Bodur Kiraz Geliştirme Projesi	Şırnak Batman	25 30	5 13
Ceviz Geliştirme Projesi	Batman, Şırnak	675	70
Badem Geliştirme Projesi	Batman, Mardin (Nusaybin), Şırnak, Diyarbakır (Bismil)	535	64
Zeytin Geliştirme Projesi	Mardin, Derik, Şırnak	1 225	65
Bağ Geliştirme Projesi	Şanlıurfa (Siverek, Hilvan)	185	37
Fıstık Geliştirme Projesi	Şırnak	25	5
Bodur Elma Geliştirme Projesi	Şırnak	50	10
Genel Toplam		2 850	269

Ayrıca, GAP İdaresi ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı arasında 1 Eylül 2004 tarihinde imzalanan işbirliği protokolü çerçevesinde Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü ile GAP illerinde Köy Merkezli Tarımsal Üretim Destek Projesi kapsamında hizmet veren tarım danışmanları arasında 2006 yılında bir proje yarışması düzenlenmiştir.

Yapılan değerlendirme sonucunda aşağıdaki üç proje seçilmiş olup uygulamaya geçilmiştir.

- 1) Damlacık Köyü Seracılık Projesi (Şanlıurfa)
- 2) Süt Sığırcılığını Geliştirme Projesi (Diyarbakır)
- 3) Mantarcılık Projesi (Şanlıurfa)

1.1.1.3. Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi

Proje, orman kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi, genişletilmesi, verimli ve sürekli olarak çok yönlü işletilmesi; baraj gölleri altında kalacak endemik bitkilerin şimdiden toplanarak belirli merkezlerde üretimlerinin sürdürülmesi; hayvancılık için büyük öneme sahip mer'aların korunması ve ıslah edilmesi; Atatürk Barajı'nı besleyen mikro havzaların ıslah edilerek sediment taşınmasının engellenmesi ve etrafında ağaçlandırma suretiyle bir koruma kuşağının yaratılmasını amaçlamaktadır.

GAP Bölgesi genelinde 1998 – 2005 döneminde toplam 1 157 854 fidan ile yaklaşık 958 ha alan ağaçlandırılmıştır.

2006 yılında; Siirt Belediyesi'ne 1500 adet Zakkum fidanı, Batman Valiliği'ne 20 909 adet orman fidanı (5 509 adet Batman Tarım İl Müdürlüğü, 10 000 adet Gercüş Kaymakamlığı ve Gerçüş Belediyesi, 5 400 adet Beşiri Kaymakamlığı) verilmiştir.

1.1.1.4. Sulama Kanallarındaki Suyun Regülasyonu ve İşletilmesi ile Su Tasarrufu Sağlayan Sulama Method ve Teknolojileri

Projenin amacı, ana kanalda suyun regüle edilmesi; Bölge'nin iklim, toprak, bitki ve insan kaynaklarına en uygun sulama (yüksek basınçlı sulama, alçak basınçlı sulama, birim alan birim su ve klasik kanal şebekesi) yönteminin belirlenmesi için bu sahada uygulanabilecek metotların karşılaştırmalı üstünlüğünün tespiti.

Proje çerçevesinde sulama birliği personeli eğitilmiş ve proje için gerekli teknik donanım alınmıştır. Projenin bir bileşeni olan izleme ve değerlendirme faaliyeti DSİ Genel Müdürlüğü, Köy Hizmetleri Araştırma Enstitüsü, Tarım İl Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

Lider Çiftçi Yetiştirme Projesi: GAP Bölgesi'nin sahip olduğu tarımsal üretim potansiyelini tümü ile sürdürülebilir olarak kullanacak tarım liderleri yetiştirmek amacıyla “GAP Tarım Kampı Lider Çiftçi Yetiştirme Projesi” hazırlanmıştır.

Proje, 12-15 yaş gruplarındaki çocukların yaz tatili döneminde 12 günlük devreler halinde (dört dönem) eğitimleri ve eğitim sonucunda kazanılan becerilerin izlenmesi ve geliştirilmesi yoluyla gelecekteki tarım liderlerinin yetiştirilmesini amaçlamaktadır.

2006 yılında beşincisi düzenlenen Tarım Kampı, Pepsi Co sponsorluğu ile Şanlıurfa TEMAV Eğitim Merkezi'nde 3 Temmuz - 25 Ağustos 2006 tarihleri arasında Bölge illerinden toplam 160 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

1.1.1.5. GAP Bölgesi Sulama Sistemlerinin İşletme, Bakım ve Yönetimi Projesi

Büyük yatırımlarla gerçekleştirilecek olan sulama projelerinden beklenen yararın sağlanabilmesi için yöre koşullarına en uygun işletme, bakım ve yönetim modelinin belirlenmesi ve uygulanması gerekmektedir. Devlet tarafından inşa edilen sulama tesislerinin, suyu kullananlar tarafından işletilmesi, bakım ve onarımının yapılarak devamlılığının ve sulu tarımdan beklenen faydanın sağlanabilmesi için GAP İBY Projesi uygulamaya konmuştur.

Proje çerçevesinde seçilen pilot alanlarda ve bu alanlar dışında da faaliyetler 1998'den beri yürütülmektedir.

2006 yılında 77 çiftçiye sulama sistemleri demonstrasyonu ve 30 çiftçiye 460 da alanda meyve bahçesi kurulmuştur.

Tablo 11: İBY Projesi Çerçevesinde 2006 Yılında Kurulan Demonstrasyonlar

Sulama Sistemleri Demonstrasyonları		Çiftçi Sayısı	Alan
Tatarhöyük /Bozova	Yağmurlama Sulama Sistemi	40	2 200
	Damla Sulama Sistemi	2	30
Atatürk Barajı/Bozova	Yağmurlama Sulama Sistemi	10	450
Dicle Kral Kızı/D.Bakır	Damla Sulama Sistemi	1	
Kayacık/G.Antep	Kapaklı Karık Sulama Sistemi	16	700
Pilot Alan Dışı	Damla Sulama Sistemi	8	
Sulama Sistemleri Toplamı		77	
Meyve Demonstrasyonları			
Atatürk Barajı S.B.	Nar, Badem, Zeytin, Erik	7	109
Tatarhöyük S.B	Badem, Elma	6	90
Dicle Kralkızı	Nar	1	20
Kayacık /G.Antep	Badem, Zeytin	8	86.5
Pilot Alan Dışı			
Harran, Siverek, Urfa	Kayısı, Zeytin, Nar, Badem	8	154.5
Meyve Demonstrasyonları Toplamı		30	460

Sulamaya yeni açılmış ve açılacak alanlardaki sulama birliklerinin teknik idari ve mali açıdan geliştirilip güçlendirilmesi amacıyla sulama birlikleri personelinin ve su kullanıcılarının tesislerin işletme-bakım ve yönetimi konularında eğitilmesi, söz konusu birliklerin kurumsallaşmasına katkıda bulunulması amacıyla yönelik çalışmalar devam etmektedir.

1.1.1.6. GAP Bölgesi Hayvancılığını Geliştirme Projeleri

Bölge'de hayvancılık sektörünün canlandırılması ve bu yolla sulama dışı alanlardaki topraksız ve az topraklı yoksul çiftçilerin gelir düzeyinin yükseltilmesi için gerekli olan, uygun koşullarda girdi ve kredi temini, tarımsal yayım hizmetleri, üretim ve pazarlama bağlantılarını oluşturan katılımcı ve sürdürülebilir bir hayvancılığı geliştirme modelinin çiftçi koşullarında uygulamalı araştırma pratiği ile uygulanması hedeflenmektedir.

Çiftçilere verilen hayvanlar devlet çiftliklerinden sağlanmakta olup seçilen her bir çiftçiye 10 gebe İvesi koyun ve 1 koç olarak verilmektedir. Söz konusu bu koyunlar uygun koşullarda geri ödeme esasına göre verilmektedir. Geri ödemeler işletme kara geçtikten sonra başlamakta ve 5 yıla yayılmaktadır. Buna göre geri ödeme; 2. yıl iki, 3. yıl dört, 4. yıl üç, 5. yıl 2 olmak üzere verilen hayvan sayısı kadar kuzu alımı şeklinde yapılmaktadır. Alınan kuzular projeye yeni dahil edilen çiftçilere verilerek kendi içinde projenin genişlemesi sağlanmaktadır.

Bu kapsamda 1998 yılında başlayan proje, Şırnak, Mardin ve Batman illerinde Valilikler ve Tarım İl Müdürlükleri ile işbirliği içinde yürütülmektedir. 1998-2006 dönemi itibariyle projeden 707 çiftçi yararlanmış ve sürü mevcudu 9 071'ya ulaşmıştır.

Tablo 12: 1998-2006 Dönemi İtibariyle Projenin Gelişimi

SÖZLEŞMELİ KOYUNCULUK PROJESİ DAĞITIM TABLOSU					
İli	Uygulama Yılı	Verilen Koyun Sayısı	Çiftçi Sayısı	Finansman Temini	Mevcut Hayvan
Şırnak	1998	990	90	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı	5 765
	1999	525	67	ŞİRGEV	
	2000	263	25	GAP BKİ	
	2001	660	60	GAP BKİ, ŞİRGEV	
	2006		250	GAP BKİ	
Mardin	1999	88	8	GAP BKİ	2 450
	2001	440	40	GAP BKİ	
	2002	253	23	GAP BKİ	
	2006	1 669	66	GAP BKİ	
Batman	2003	220	20	GAP BKİ	856
	2004	440	40	GAP BKİ	
	2006	196	18		
Toplam		5 744	707		9 071

Tablo 13: Çiftçi Erkek Kuzu Satış Tablosu

	Satışlar (1998-2006)
Şırnak	3 650
Beytüşşebap	1 770
Mardin	967
Toplam	6 387

Projedeki çiftçi gelir kaynaklarından biri olan erkek kuzu satışı 6 387 baş olarak gerçekleşmiştir. Diğer gelir kaynaklarından olan süt, yapağı v.s ise aile içi tüketim için kullanılmaktadır.

2006 yılında, Yüceli Bölgesi Kırsal Kalkınma Projesi kapsamında Mardin - Yüceli'de 2 köyde GAP Halkaları Modeli uygulaması başlatılmış; TİGEM'den sağlanan 550 küçükbaş hayvanın 50 haneye dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, Bölge'de yem bitkileri üretimini yaygınlaştırmak amacıyla Gaziantep-Nurdağı ve Şanlıurfa-Viranşehir kaymakamlıkları ile Ekim 2006'da protokol yapılarak 6 500 kg fiğ tohumu ile 650 kg yonca tohumunun, % 70'i GAP İdaresi'nce karşılanarak, çiftçilere dağıtılması sağlanmıştır.

2007 Yılı itibariyle proje Şırnak Tarım İl Müdürlüğü'ne devredilmiştir.

Sözleşmeli Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Kurulması Projesi

Kilis Valiliği ve GAP İdaresi arasında yapılan protokol gereği, yerli gen kaynaklarımızdan olan Kilis keçisinin koruma altına alınması amacıyla Sözleşmeli Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Kurulması Projesi'ne başlanmıştır.

Söz konusu proje ile Kilis Merkez ilçe Deliçay ve Karaçavuş köylerinde 2, Musabeyli İlçesi'nde 2, Polateli İlçesi'nde ise 1 çiftçi olmak üzere toplam 5 çiftçiye, her birine 60 baş keçi 3 baş teke olmak üzere toplam 315 Kilis keçisi dağıtılmıştır. Projenin nihai hedefi Kilis keçisi damızlık işletmelerinin kurulmasının sağlanmasıdır.

1.1.1.7. GAP Bölgesel Kalkınma Programı - Kırsal Kalkınma Projesi

GAP Bölgesel Kalkınma Programı, 7 Aralık 2001 tarihinde, Hazine Müsteşarlığı, GAP İdaresi ve Avrupa Birliği (AB) arasında imzalanan finansman anlaşması ile yürürlüğe girmiştir. 2002 yılından itibaren 5 yıllık bir uygulama dönemini kapsayan programın toplam bütçesi 47 milyon Avro'dur.

Program ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan insanların ekonomik ve sosyal koşullarının iyileştirilmesi, istikrarlı ekonomik büyümeye katkıda bulunulması, bölgesel eşitsizliklerin azaltılması ve bölgenin üretkenliğinin ve istihdam kapasitesinin artırılması amaçlanmıştır.

GAP Bölgesel Kalkınma Programı kapsamında üç bileşen yer almaktadır:

- Küçük ve Orta Ölçekli Girişimcileri Destekleme Projesi
- Kültürel Mirasın Geliştirilmesi Projesi ve
- Kırsal Kalkınma Projesi

Kırsal Kalkınma Projesi

Avrupa Komisyonu tarafından sağlanan 20 milyon Avro tutarındaki hibe fonu ile yürütülmekte olan Kırsal Kalkınma Projesi 15.09.2003 tarihinde başlamıştır.

Projenin genel amacı; kırsal kesime yönelik sürdürülebilir gelir getirici faaliyetlerin güçlendirilmesi ve çeşitlendirilmesi yoluyla yoksulluğun azaltılmasına katkıda bulunmak ve GAP Bölgesi'nde sürdürülebilir bir kalkınma süreci başlatmaktır.

Proje çerçevesinde hibe kaynağının kullanımı için GAP Bölgesi'nden toplam 485 teklif Avrupa Komisyonu Delegasyonu'na (AKD) sunulmuştur. Yaklaşık bir yılı bulan değerlendirme süreci sonunda hibe desteği alabilecek 101 proje ile yedek listede bulunan 62 proje AKD tarafından ilan edilmiştir.

- 87 proje sahibi AKD ile sözleşme imzalamış ve uygulamaya başlamıştır. Toplam 84 proje hibe desteğinden yararlanmaktadır. Hibe almaya hak kazanan projeler içinde 15 adedi kendi isteği veya uygun olmayan koşullar nedeniyle GAPKKPHibe Programı dışında kalmıştır.
- Hibe projeleri içinde ilk proje uygulaması 18 Mart 2006 itibariyle başlamış olup hibe finans desteğinin sona ereceği tarih 30 Kasım 2007 olarak belirlenmiştir.
- Hibe kapsamında yürütülecek 84 adet projenin 17'si süt inekçiliği, 1'i besicilik, 2'si suni tohumlama, 12'si koyun ve keçi yetiştiriciliği, 8'i arıcılık, 29'u bitkisel üretim, 10'u gıda işleme ve ekipman temini, 3'ü ipek böcekçiliği ile halıcılık ve 2 proje de kırsal kalkınma gibi çok amaçlı konuları kapsamaktadır.
- Hibe kapsamında yer alan projelerin toplam bütçesi 17.947.134,93 Avro olup 15.833.543,06 Avro hibe kaynağından karşılanacaktır. Toplam yararlanıcı kuruluş katkısı 2.113.591,87 Avro olacaktır.
- Hibe kapsamında uygulanan 84 projenin satın alma işlemleri yürütülmektedir. Toplam 294 ihalenin tahmini bütçe tutarı 11.912.965 Avro'dur. Mart 2007 tarihi itibariyle 186 ihale tamamlanmış olup, kesinleşen ihale tutarı 8.662.639 Avro olmuştur.

1.1.1.8. Merkez Köy ve Köye Dönüş Kırsal Kalkınma Projesi

Kamu tarafından sunulan sosyal hizmetlerin ve fiziksel ve sosyal altyapının gelişme potansiyeli bulunan köylerde yoğunlaştırılması yoluyla kırsal alanda cazibe merkezleri oluşturulması ve kırsal nüfusa yönelik hizmetlerin bu cazibe merkezleri üzerinden sunulması amacıyla yürütülmektedir.

Proje kapsamında;

- Siirt İli Merkez İlçesi'ne Bağlı Sağırsu ve çevre köylerinde
- Siirt İli Erüh İlçesi'ne Bağlı Bağgöze ve çevre köylerinde
- Şırnak İli Uludere İlçesi'ne Bağlı Gülyazı ve çevre köylerinde
- Şırnak İli İdil İlçesi'ne Bağlı Bozkır ve çevre köylerinde
- Mardin İli Dargeçit İlçesi'ne Bağlı Altınoluk ve çevre köylerinde ekonomik, sosyal, fiziksel altyapı konularında çeşitli faaliyetlere devam edilmektedir.

2007 yılı çalışma programı kapsamında Batman, Siirt ve Şırnak illerinde pilot merkez köy alanları seçilmiş ve bu alanlarda kırsal kalkınma programları gerçekleştirilmiştir. Bu programlar çerçevesinde eylem planları hazırlanmış olup en kısa zamanda ilgili Valiliklerle protokoller yapılarak öngörülen eylem planı bağlamında uygulamaya geçilecektir.

1.1.1.9. Diğer Faaliyetler

Yüceli Bölgesi Entegre Kırsal Kalkınma Programı

Mardin İli Kızıltepe İlçesi'nin kısıtlı sulanabilir tarım alanı bulunan Yüceli bölgesinde (12 köy), kırsal yoksulların gelirini, yaşam standardını artırmak ve geçimini iyileştirmek amacıyla Yüceli Bölgesi Entegre Kırsal Kalkınma Programı yürütülmektedir. 2006 yılında başlayan program 5 bileşenden oluşmaktadır.

1. Yerel Kuruluşların Kapasitesini Geliştirme
2. Tarımsal Üretim ve Ürün Çeşitlendirme
3. Yetişkin Eğitimi
4. Altyapı, Çevrenin Geliştirilmesi ve Turizm
5. Kooperatifçiliğin Yaygınlaşması

Program 6 yıl süre ile uygulanacak olup GAP İdaresi ile Mardin Valiliği arasında 16.10.2006 tarihinde imzalanan protokol çerçevesinde yürütülmektedir.

Programın Tarımsal Üretim ve Ürün Çeşitlendirme bileşeni altında yer alan “topluluk ormancılığı” İdare'nin yürüttüğü Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi kapsamında, “küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesi” ise GAP Bölgesi Hayvancılığını Geliştirme Projeleri kapsamında gerçekleştirilmektedir.

2006 yılında, Yüceli Bölgesi'nde 550 küçükbaş hayvanın 50 haneye dağıtımı gerçekleştirilmiş; 950 da alanda başlatılan ağaçlandırma faaliyetleri ise devam etmektedir.

1.1.2. Özel Sektör ve Girişimcilik Koordinatörlüğü

1.1.2.1. Yürütülen Faaliyetler

Bölge'deki yatırım potansiyelinin yerli ve yabancı yatırımcılara anlatılması, ortak yatırım imkanlarının araştırılması, ulusal ve uluslararası düzeyde karşılıklı ekonomik ve ticari ilişkilerin kurulabilmesi ve geliştirilmesi amacıyla çalışmalarda bulunmaktadır.

- Organik Tarım kümeleme çalışmalarına devam edimiş ve bu doğrultuda MATRA fonundan finasman sağlamak üzere geliştirilen proje kabul edilmiştir.
- 25-26 Mayıs 2006 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen Uluslararası “Kümelenme Konferansı”na GİDEM projesi kapsamında AB fonlu iki proje ile birlikte ev sahipliği yapılmıştır.
- GAP İdaresi ile Türkiye Genç İşadamları Derneği (TÜGİAD) işbirliği ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın katkılarıyla 3-6 Kasım 2006 tarihleri arasında Şanlıurfa'da, “Avrupa'da Yaşayan Genç İşadamlarımızın II. GAP Buluşması” gerçekleştirilmiştir.
- GAP Bölgesi'nin yatırım potansiyelini ve özel sektör yatırımlarını değerlendirmek ve yatırımları teşvik etmek amacıyla “GAP için 9 İlden 90 İşadamının Buluşması” 14 Kasım 2006 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda özel sektör temsilcilerinden oluşan bir “GAP Kalkınma Platformu” oluşturulmuştur. GAP Kalkınma Platformu'nun ilk toplantısı 13 Aralık 2006 tarihinde, ikinci toplantısı ise 8-9 Nisan 2007 tarihinde Şanlıurfa'da yapılmıştır. Platform Yürütme Kurulu oluşturulmuş olup sekreteryası GAP İdaresi tarafından yürütülmektedir. Bu doğrultuda sulama yatırımlarının hızlandırılması ve yatırım ortamının iyileştirilmesi gibi çeşitli alanlarda çalışmalar sürdürülmektedir.
- 27 Mart 2006-02 Nisan 2006 tarihleri arasında Şanlıurfa Ticaret Borsası'nın düzenlediği geziye katılım sağlanmış; Konya, İzmir, Çanakkale, Edirne ve Ankara Polatlı borsaları ziyaret edilerek işleyişleri hakkında karşılıklı görüş alış verişinde bulunulmuştur.

- Bölge Ticaret ve Sanayi Odası Üyeleri ve GAP İdaresi yetkililerinden oluşan heyet, GAP Bölgesi'ne yönelik ortak yatırım imkanlarının araştırılması, yatırımcılar arasında sinerji yaratılması ile ticari ilişkilerin geliştirilmesinin yanı sıra yeni ilişkiler tesis edilmesi amacıyla 29 Mayıs- 01 Haziran 2006 tarihlerinde Bursa Ticaret ve Sanayi Odasına ve 11-12 Eylül 2006 tarihleri arasında İstanbul Ticaret Odalarına birer ziyaret yapmış olup bu ziyaret kapsamında GAP'ta Yatırım Fırsatları konulu sunumlar gerçekleştirilmiş ve deneyimler paylaşılmıştır.
- Yıl boyunca yurt içi ve yurt dışı kamu, özel sektör ve sivil toplum örgütlerinin düzenlediği forum, seminer, panel, iş konsey toplantıları vb faaliyetlere yüksek yoğunlukta katkı ve katılım sağlanmıştır.
- GAP Bölgesi 2005 Yılı Sanayi Envanteri hazırlanmıştır. Bölge illerindeki işletmelerin mevcut durumlarını kapsayan bilgiler derlenmiş ve kitapçık haline getirilmiştir.
- GAP Bölgesi'nin 9 ilindeki organize sanayi bölgeleri ile ilgili kapsamlı bir rapor hazırlanmıştır.
- Siirt ve Şırnak illeri dışındaki küçük sanayi sitelerinin son durumuna ilişkin bir rapor hazırlanmaktadır.

1.1.2.2. GAP Bölgesel Kalkınma Programı – Küçük ve Orta Ölçekli Girişimcileri Destekleme Projesi (GİDEM)

GAP-GİDEM Projesi Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (BMKP) tarafından GAP İdaresi ile işbirliği içerisinde yürütülmektedir. GİDEM Projesi'nin amacı, küçük ve orta ölçekli işletmelerin girişimcilik, operasyonel ve yönetim kapasitelerini güçlendirilmesidir.

Adıyaman, Diyarbakır, Mardin ve Şanlıurfa illerinde bulunan GİDEM ofisleri Batman, Siirt ve Şırnak'tan gelen talepleri de karşılamaktadır.

GİDEM Projesi kapsamında yürütülen faaliyetler iki temel başlıkta toplanmaktadır.

i) GİDEM Ofisleri İş Destek Hizmetleri: Bu kapsamda rutin olarak eğitim, bilgilendirme ve danışmanlık/tavsiye hizmetleri yürütülmektedir.

Mayıs 2003 - Ekim 2006 döneminde Bölge'de toplam 4 271 firma/STK eğitim hizmetlerinden, 816 firma/girişimci danışma ve tavsiye hizmetlerinden, toplam 2 766 girişimci ise bilgilendirme hizmetlerinden yararlanmıştı.

2006 yılında GİDEM'in eğitim faaliyetlerinden 634 kişi, 518 bilgilendirme hizmetinden 335 kişi/kurum, 872 danışmanlık hizmetinden 313 kişi/kurum yararlanmıştır.

Bu hizmetlere ek olarak GİDEM'ler sürdürdükleri çalışmaların sonuçlarını basılı yayın haline getirerek hem Bölge kapasitesine katkıda bulunmayı hem de çalışma sonuçlarının ulusal bazda paylaşılmasını hedeflemektedir.

ii) Yerel Ekonomik Kalkınmaya Yönelik Faaliyetler: Bu amaçla a) sektörel fırsat pencereleri, b) kümelenme programı, c) uluslararasılaşma programı uygulanmaktadır.

a) Sektörel Fırsat Pencereleri: GAP Bölgesi'nde uluslararası düzeyde rekabet avantajı sağlayabilecek sektörlerin veya iş alanlarının geliştirilmesi amacıyla kamu kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının kaynaklarının bir araya getirilmesini sağlamak için sektör geliştirme projeleri hazırlanmıştır. Bu kapsamda, söz konusu sektörlerin veya iş alanlarının uluslararası pazarlara açılımı ve yerel ekonomik kalkınmayı teminen GİDEM tarafından koordinasyon ve organizasyon işlevi yüklenilmektedir. Sektörel fırsat pencereleri ve gerçekleştirilen aktiviteler şunlardır:

- Adıyaman Tekstil Eğitim Merkezi
- Tarıma Dayalı Sanayi ve Sarımsak Sektörünün Geliştirilmesi
- Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesi
- Dicle Üniversitesi Girişimcilik Merkezi
- Diyarbakır'da Mermer Sektörünün Geliştirilmesi
- Tarıma Dayalı Sanayi ve Mardin Bağ Ürünlerinin Geliştirilmesi
- Gümüş İşçiliğinin Geliştirilmesi
- Atıl Yatırımların Değerlendirilmesi
- Tarıma Dayalı Sanayi ve Ekolojik Tarımın Geliştirilmesi
- Tarıma Dayalı Sanayi ve Tıbbi ve Aromatik Bitki Sektörü
- Kurutulmuş Gıda Sektörünün Geliştirilmesi

b) Kümelenme Programı: GAP Bölgesi'nde rekabet avantajı taşıyan sektörlerin güçlendirilmesine yönelik olarak kamu kuruluşları ile özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının yerel ekonomik kalkınma amaçlı bir araya getirilmesi hedeflenmektedir.

- Adıyaman'da tekstil ile ilgili kümelenme yaklaşımı izlenerek sektörel analiz tamamlanmış, küme geliştirme faaliyetlerine başlanmıştır. Adıyaman tekstil ve hazır giyim kümelenme projesinin faaliyetleri kapsamında GAP-GİDEM tarafından organize edilen Adıyaman Tekstil ve Hazır Giyim Forumu 15 Eylül 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

- Şanlıurfa'da organik tarım ve Diyarbakır'da mermer sektörüne yönelik kümelenme analizleri tamamlanmıştır ve küme geliştirme çalışmaları sektörlerle yönelik çeşitli aktivitelerle yürütülmektedir.

c) Uluslararasılaştırma Programı: “İşletme Geliştirme” yaklaşımının yerel ekonomik kalkınmaya katkısı göz önünde bulundurularak yürütülen uluslararasılaştırma çalışması pilot bir işletme grubunda verimliliğin yükseltilmesi, ihracatın artırılması, E-ticaret portalı vasıtasıyla uluslararası pazarlara açılma konularında çeşitli hizmetleri kapsamaktadır. Çalışmanın kapsadığı iller; Şanlıurfa, Mardin, Diyarbakır ve Adıyaman'dır.

GİDEM Hibe Programı: GAP Bölgesi'nde yer alan KOBİ'leri temsil eden sivil toplum kuruluşları vasıtasıyla KOBİ'lerin rekabet seviyelerini yükseltmeye, onların karşılayamayacakları girdi maliyetlerini düşürmeye, satışlarını, ihracat ve istihdam kapasitelerini geliştirmeye yönelik projelere maddi destek sağlamak amaçlanmıştır. Hibe çağrısı 2 Temmuz 2006 tarihinde yapılmış, 2 Ekim 2006 tarihinde başvurular toplanmıştır. Toplam 17 proje arasından 6'sının desteklenmesine karar verilmiştir.

1.2. İNSANİ VE SOSYAL GELİŞME GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.2.1. Sosyal Projeler Koordinatörlüğü'nün Proje ve Faaliyetleri

1.2.1.1. Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM)

Projenin amacı; kadınların sorunlarının farkına varmalarına, tanımlamalarına ve çözümü için inisiyatif kullanabilmelerine fırsat yaratmak; kadınların kamusal alana daha fazla katılımlarını ve kamusal hizmetlerden daha fazla yararlanmalarını sağlamak; kadın istihdamını ve kadın girişimciliğini artırmak; kadını güçlendirerek fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak/cinsiyet dengeli kalkınma sürecini başlatmak ve bu yolla yerel koşullara uygun, katılımcı toplum kalkınması temelli tekrarlanabilir model/modeller geliştirmektir.

ÇATOM'larda; i) okuma-yazma, okul öncesi eğitim, anne eğitimi, bilgisayar, beslenme, ev ekonomisi alanlarında eğitim programları, ii) sağlık eğitimi, kısmi ve gezici poliklinik hizmetleri gibi sağlık programları, iii) el sanatları, trikotaj, tekstil, kuaför, keçe işlemeciliği, yöresel bebek, gümüş işlemeciliği gibi konularda beceri geliştirici programlar, gelir getirici atölyeler ve kadın girişimciliğini destekleyici programlar, iv) sosyal yaşama katılımı destekleyen ve kadın bilincini oluşturmayı hedefleyen sosyal ve kültürel programlar v) hedef grupların sosyal destek hizmetlerine (burs, yeşil kart, aynı

yardım, resmi nikah vb.) ulaşmasını kolaylaştırıcı sosyal destek programları düzenlenmektedir.

Kasım 2005 yılından itibaren oluşturulan ÇATOM'lar aracılığı ile 2006 yılı sonuna kadar yaklaşık 120 bin kişiye ulaşılmıştır.

Tablo 14: 2006 Yılı Sonu İtibariyle Bölge'deki ÇATOM'lar

İller	Kuruluş Veri	Adet
Adıyaman	Eski Saray Mahallesi	1
Batman	Yavuz Selim Mahallesi ve Petrolkent Mahallesi	2
Diyarbakır	Şehitlik Kadın, Çocuk ve Eğitim Merkezi, TBMM ÇATOM	2
Gaziantep	Yeşildere Beldesi	1
Kilis	İslambey Mahallesi ve Ekrem Çetin Mahallesi	2
Mardin	Merkez, Evren, Latifiye, Ömerli, Dargeçit, Dargeçit-Kılavuz, Midyat, Nusaybin, Kızıltepe	9
Siirt	Merkez, Kurtalan, Şirvan İlçeleri, Kayabağlar Beldesi (Kurtalan)	4
Şanlıurfa	Yakubiye Mahallesi, Bozova ve Siverek İlçeleri	3
Şırnak	Merkez, Cizre, Beytüşşebap, İdil ve Uludere İlçeleri	5
Toplam		29

Kasım 2006 itibariyle Halfeti ÇATOM'un faaliyetlerine son verilmesiyle Bölge'deki ÇATOM'ların sayısı 29'a düşmüştür.

Bölge'de 9 ildeki ÇATOM'larda 2006 yılı içinde;

- Okul öncesi eğitim programlarından 976 çocuk, çocuk okuma odalarından 836 çocuk yararlanmış; çoğunluğu genç kız ve kadın olmak üzere okuma-yazma programlarına 1 729 kişi, bilgisayar eğitimine 1 243 kişi, yasal haklar eğitimi programlarına 576 genç kız ve kadın sağlık programlarına 1 612 genç kız ve kadın, sosyal programlara 348 genç kız ve kadın katılmıştır.
- Yukarıda belirtilen programlarla birlikte düzenlenen açık öğretime destek, rehberlik, İngilizce, çocuk bakıcılığı, üniversiteye hazırlık vb. eğitim programlarını 2006 yılı içinde 3912 kişi tamamlamış olup 2 623 kişi devam etmektedir.
- Gelir getirici programları 6 763 kişi tamamlamış olup 5 211 kişi devam etmektedir.
- Batman, Kilis, Şanlıurfa Bozova ve Şırnak Cizre'de 13 katılımcı tarafından dikimevi, satış mağazası, kuaför dükkanı, çeyiz evi olmak üzere toplam 8 işyeri açılmıştır.
- ÇATOM'larda düzenlenen gelir getirici/meslek kazandırıcı programlara her yıl

ortalama 3 000'in üzerinde genç kız/kadın katılmakta; ÇATOM'larda üretilen ürünler sipariş üzerine, sergi, kermes, fuar vb. yollarla satışa sunulmaktadır. Bu şekilde yapılan satışlarla 2006 yılında 23 ÇATOM'da 1 208 katılımcı tarafından 164 554 YTL gelir elde edilmiştir.

- 2006 yılında 19 ÇATOM'da 153 katılımcı dikiş atölyesi, tezgahtarlık, tekstil atölyesi, kuaförlük, çeyiz evi, YİBO'lar, trikotaj atölyesi, valilik, belediye, avukatlık bürosu, doktor muayenehanesi, turizm şirketi, usta öğretici, çocuk bakıcılığı vb. alanlarda iş bularak çalışmaya başlamıştır.
- ÇATOM derneklerinin (5 dernek) kuruluş işlemleri tamamlanmıştır. Mardin ÇATOM bünyesinde, Mardin ÇATOM Kooperatifi kurulmuştur.
- Adıyaman ÇATOM Derneği, "Adıyaman'daki Kadınların Güçlendirilmesi" projesi ile Dünya Bankası Küçük Hibeler Programı'na başvurmuştur. Proje, 2006 yılı "Marjinalleşmiş ve Korunmaya Muhtaç Grupların Güçlendirilmesi için Vatandaş Katılımı" konulu 94 proje başvurusu arasından kazanan 7 projenin 3'üncüsü olmuştur.
- ÇATOM'lar ilköğretim ve liselerde dönem ödevi, üniversite, master ve doktora öğrencileri tarafından da tez olarak hazırlanmaktadır. Ulusal ve uluslararası üniversitelerden öğrenciler gelerek ÇATOM'larda staj yapmaktadırlar.

1.2.1.2. GAP Bölgesi'nde Entegre Bölgesel Kalkınmanın Güçlendirilmesi ve Sosyo-ekonomik Farklılığın Giderilmesi Proje Paketi (UNDP) – Aşama II

GAP İdaresi tarafından 1997 yılından itibaren yürütülen GAP Bölgesi'nde Entegre Bölgesel Kalkınmanın Güçlendirilmesi ve Sosyo-Ekonomik Farklılıkların Azaltılması Proje Paketinin ikinci aşaması 20 Aralık 2004 tarihinde GAP İdaresi, Dışişleri Bakanlığı ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ile imzalanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Programın ikinci aşaması, GAP Bölgesi'nde dezavantajlı grupların (kadın, gençler, ve sokakta çalışan çocuklar) sosyal gelişimini sağlamayı, istihdama katılımlarını artırmayı ve bölgesel kalkınma projelerinin planlama, yönetim ve uygulaması için kapasite geliştirilmesini kapsamaktadır. Program 9 ilde uygulanmakta olup İsviçre Hükümeti tarafından finansman destek sağlanmaktadır.

Bu program kapsamında uygulamaya konulan üç alt proje şunlardır;

- Gençlerin sosyo-ekonomik gelişimi
- Sokakta çalışan çocukların rehabilitasyonu
- Kadınların sosyo-ekonomik durumunun güçlendirilmesi

a) Gençlik İçin Sosyal Gelişim Projesi

Projenin amacı; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sürdürülebilir sosyo-ekonomik gelişmenin sağlanabilmesine yönelik gençlik platformlarının kurulması için destek sağlanması; sosyal ve kültürel mekanların yaratılması; sosyal, kültürel, sportif ve gelir getirici eğitim programlarının düzenlenmesi ve gençliğin kapasitesinin güçlendirilmesidir. Proje temelde gençlerin yerel yönetim ve karar alma süreçlerine katılımını sağlamayı hedeflemektedir.

Ağustos 2006 sonuna kadar Habitat İçin Gençlik Derneği tarafından uygulanan proje, 1 Eylül 2006 tarihinden itibaren Pepsi Co'nun sponsorluğunda Türkiye Kalkınma Vakfı'nın teknik desteği ile GAP İdaresi tarafından yürütülmektedir. Proje kapsamında valilikler, yerel yönetimler, ulusal ve yerel sivil toplum kuruluşları, özel sektör kuruluşları ve uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yapılmaktadır.

Bölge'deki 9 il merkezinde oluşturulan **Gençlik ve Kültür Evlerinde** toplumsal duyarlılık, kapasite geliştirme, sosyal-kültürel ve istihdam programları yürütülmektedir.

Mayıs 2001 – Aralık 2006 dönemi itibariyle proje kapsamında;

- Kapasite artırıcı etkinlikler ile 14 915,
- İstihdama yönelik etkinlikler ile 305,
- Sosyal-kültürel etkinlikler ile 21 355,
- Toplumsal kalkınma etkinlikleri ile 14 284,
- Tanıtım ve bilgilendirme toplantıları ile 33 502,
- Değişim programları ile 161 olmak üzere toplam 86 522 kişiye ulaşılmıştır.

Lisede, üniversitede okuyan, mezun olmuş, çalışmakta olan veya çalışmayan gençlere yönelik olarak eğitim süreci, meslekler, kariyer planlaması gibi konularda bilgi verebilmek, yol göstermek, deneyim paylaşmak üzere www.ekoçluk.org sitesi açılmıştır. Bölgeden toplam 148 genç e-koçluk hizmetinden yararlanmışlardır. Gençler bu dönemde iktisat, işletme, kamu yönetimi, tıp, uluslararası ilişkiler, hukuk, bilgisayar, makine, çevre ve inşaat mühendisliği alanında kariyer yapmış olan kaymakam, yönetici, akademisyen, müfettiş ve mühendisler ile görüşme fırsatı bulmuşlardır.

Adıyaman'dan 5, Batman'dan 1, Şanlıurfa'dan 6 ve Şırnak'tan 5 olmak üzere toplam 17 üniversite ve lise öğrencisi genç kız, Kadın Girişimcileri Derneği (KAGİDER) aracılığı ile İstanbul'da çeşitli şirketlerde 1'er aylık stajlar yapmışlardır. 2 genç staj yaptıkları şirketlerde istihdam edilmiştir. Yine gençlerin Bölge'de ve Türkiye'nin farklı kentlerindeki Pepsi ya da Fritolay şirketlerine ait fabrika ve bayilerde staj yapabilmeleri için fırsat yaratılmıştır.

Bölge'deki Ticaret ve Sanayi Odaları işbirliğinde gerçekleştirilen “Ulusal Staj Programı” kapsamında Gaziantep, Adıyaman, Şanlıurfa, Diyarbakır, Batman, Siirt ve Mardin illerinde şirketlere yönelik bilgilendirme toplantılar yapılmış ve bu program çerçevesinde Mardin'de 8, Gaziantep'te 6, Siirt'te 5, Batman'da 3, Adıyaman'da 3 genç olmak üzere toplam 25 genç staj yapmıştır.

Gençlik ve Kültür Evleri, AB Gençlik ve Eğitim programlarına farklı projeler hazırlayıp yeni fon yaratmışlardır. Bu projelerden örnekler aşağıda yer almaktadır.

- Mardin Gençlik Evi'nde Litvanya, Çek Cumhuriyeti ve Türkiye'den toplam 25 gencin katıldığı “Gençler Kamera Arkasında” adlı proje 13-20 Ekim 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.
- Şanlıurfa Gençlik Evi'nde Estonya, Litvanya, Romanya, Portekiz ve Türkiye'den toplam 27 gencin katıldığı “Sanatla Bir Kez Daha” adlı proje 11-18 Eylül 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.
- Batman Gençlik Evi'nde İspanya, Romanya ve Türkiye'den toplam 12 gencin katıldığı “Medeniyetlerin Buluştuğu Nokta Hasankeyf” adlı proje 20-27 Ağustos 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.
- Batman Gençlik ve Kültür Evi tarafından “Sound of Batman” adlı proje ile 200 gencin bağlama ve gitar kurslarından yararlanması Mayıs 2006- Nisan 2007 tarihleri arasında sağlanmıştır.
- Gaziantep Gençlik Evi'nde Estonya, Romanya, İtalya ve Türkiye'den toplam 31 gencin katıldığı “Geçmiş Yaşayalım Tarihi Unutmayalım, Gaziantep Tarihi Konakları” adlı proje

18-25 Kasım 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

- Siirt Gençlik Evi'nin “Kitap Altın Hazinesidir” adlı projesi 01.08.2006-31.12.2006 tarihleri arasında uygulanmış; projeden 135 genç faydalanmıştır.
- Şırnak Gençlik Evi'nin “Yeni Doğan Gelecek” adlı projesi 15.08.2006-15.11.2006 tarihleri arasında uygulanmış ve bu çalışmadan 90 genç kız faydalanmıştır.
- Şırnak Gençlik Evi'nin “Yaşamak İçin Yaşatmak” adlı projesi 01.09.2006-30.11.2006 tarihleri arasında Şırnak'lı 15 gencin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Adıyaman Gençlik ve Kültür Evi, “Tozlu Tarihten Sergi Tezgahına Uzanan Eller” adlı projesini 01.09.2006 -01.01.2007 tarihleri arasında Adıyamanlı 19 gencin katılımı ile gerçekleştirmiştir.

D) Sokakta Çalışan Çocukların Rehabilitasyonu Projesi

Sokakta Çalışan Çocukların Rehabilitasyonu Projesi ile 2004-2006 döneminde sokakta çalışan çocukların yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve eğitime katılma sürelerinin artırılması hedeflenmiştir.

Proje Batman, Gaziantep ve Şanlıurfa illerini kapsamaktadır. Projenin yürütüldüğü ildeki valinin başkanlığında kamu, yerel yönetim, sendika ve sivil toplum örgütlerinden bir eylem komitesi oluşturulmuştur.

Çocuklar için İngilizce, Türkçe, matematik, bilgisayar, resim, tiyatro, izcilik, futbol, basketbol, halk oyunları, satranç, oyun atölyesi ve sağlık eğitimi programları düzenlenmiştir.

Can Çocuk Yayınları ile çocuklara kitap ve okuma sevgisinin aşılması ve çocukların kendilerini daha iyi ifade edebilmelerinin sağlanması amacıyla “Okuma Şenliği” düzenlenmiştir. Ünlü yazar ve oyuncular Gaziantep, Şanlıurfa ve Batman illerinde her ay toplam 250 çocuğa kitaplar, öyküler okumuş, çocuklar ile sohbet etmişlerdir. Okuma şenliğini tamamlayıcı bir etken olarak Bölge'de 3 000 kitaptan oluşan 5 kütüphane kurulmuş (Urfa'da 1 adet, Batman'da 1 adet, Gaziantep'te 3 adet); toplam 15 000 çocuk kitabı bölgeye gönderilmiştir.

Batman'da 873, Şanlıurfa'da 650, Gaziantep'te 821 olmak üzere 6-14 yaş arası toplam 2 344 çocuğa ulaşılarak çocuklara yönelik eğitim ve etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Proje çerçevesinde 25 Ocak 2006 tarihinde başlatılan, SHÇEK, MEB ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun da katılımıyla kapsamı genişleyen “**Velim Olur Musun?**”

kampanyası ile 2005-2006 öğrenim yılında 12 ilden 2 929 çocuk bireysel desteklerle, 150 çocuk ise kurumsal katkılarla olmak üzere toplam 3 079 çocuk gönüllü velisini bulmuştur.

Proje Temmuz 2006 itibariyle sona ermiştir.

c) Kadının Sosyo-Ekonomik Durumunun Güçlendirilmesi

Proje ile bölge kadınının sosyal ve ekonomik yönden güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Proje kapsamında bölge kadınlarının üretmiş oldukları ürünlerin pazar bağlantılarının kurulması; kadınlara mesleki beceri kazandırıcı pazarlama ve tasarım eğitimlerinin yanında toplum liderlerine (imam, muhtar vb.) yönelik toplumsal cinsiyet konusunda eğitim programlarının verilmesi hedeflenmiştir. Bölgede GAP İdaresi'ne bağlı ÇATOM'lar ve diğer kadın alanında faaliyet gösteren tüm STK'lar ile çalışılmaktadır.

Proje'nin Bölge Ofisi Mardin'de yer almaktadır. Proje kapsamında ürün geliştirme, istihdam yaratma ve pazarlama başlıklarında faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

2006 yılı itibariyle;

- Ürün geliştirme çalışmaları kapsamında tasarım atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
- Mardin, Gaziantep, Adıyaman-Besni, Siirt ve Suvarlı'da pazarlama altyapılarını oluşturmaya yönelik 5 adet kadın kooperatifi kurulmuştur.
- İstihdam yaratma amaçlı olarak Mardin, Nusaybin, Batman, Besni ve Siirt'te mutfak kurma faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Dargeçit ve Nusaybin'de dikiş-nakış ve trikotaj, Mardin'de gümüş/telkari ve tebrik kartı, Adıyaman'da hediyelik eşya atölyeleri kurulmuştur.
- Ayrıca kuru gıda, gümüş ve el sanatları satışları gerçekleştirilmektedir.
- Mardin'de hediyelik eşya atölyesi kurulmuştur. Atölyede 3 kadın yastık, amerikan servis, bardak altları, örtüler v.s. üretimi gerçekleştirilmektedir.
- Adıyaman - Besni İlçesi'nin Suvarlı Beldesi'nde üretilen üzümler uzun çalışmalar sonucunda 2006 yılı içinde adil ticaret kapsamında Fransa'ya ihraç edilmiştir. Bu ihracat Suvarlı Beldesi'nde kurulan kadın kooperatifi aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 7 çiftçinin ürettiği 3 975 kg kuru üzüm ihraç edilmiş olup, bu satıştan 23 870 YTL gelir elde edilmiştir.
- Şırnak'ta 5 gencin çalıştığı tabela, bez afiş, yazı yazdırma gibi faaliyetlerin yapılacağı reklam atölyesi kurulmuştur.
- Siirt'li 5 kadından gelen talep üzerine Siirt'te pazar olanakları hazır olan bir moda atölyesi açılmıştır.
- Bölge'de tüm kadın kuruluşları, üniversiteler ve barolar ile işbirliği içinde üretim, kadın

hakları, GAP Bölgesi'ndeki örnek kadınların işlendiği başarı öyküleri, el sanatları, sağlık ile ilgili haberler, ulusal ve uluslararası STK'lardan örnekleri içeren “Mozaik” dergisi her iki ayda bir çıkartılmış ve kamu kuruluşları, STK'lar, bireyler olmak üzere 1200 kişiye ücretsiz dağıtım yapılmıştır.

1.2.1.3. Çocuk Okuma Odaları Projesi

Çocuk Okuma Odaları ile okul öncesi ve okul çağındaki çocukların ders çalışıp kitap okuyabilecekleri, araştırma yapabilecekleri ve sportif, kültürel, sanatsal faaliyetlerden yararlanabilecekleri mekanlar oluşturulmakta ve bu yolla çocukların zihinsel, duygusal, kişisel ve sosyal gelişimlerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Çocuk Okuma Odaları'nda hedef grup 5-6 ve 7-14 yaş grubu çocuklardır.

Çocuk Okuma Odaları'nda;

- i) Erken çocukluk programları (5-6 yaş grubu çocuklara yönelik oyun, resim, müzik vb.),
- ii) Eğitim programları (bilgisayar, etüt, derslere destek çalışmaları, kitap okuma ve anlatma seansları vb),
- iii) Sanatsal ve kültürel programlar (tiyatro/ drama, resim, müzik, halk oyunları vb),
- iv) Spor faaliyetleri (basketbol, masa tenisi vb),
- v) Çocuklara ve ailelere yönelik rehberlik faaliyetleri, aile görüşmeleri, annelere yönelik sağlık, anne-çocuk eğitimi,
- vi) İşlevsel okur-yazarlık eğitimi gibi faaliyetler yürütülmektedir.

Çocuk Okuma Odaları'nın kurulmasında ve işletilmesinde Valilik ve Kaymakamlıklarla işbirliği yapılmakta, ulusal ve uluslararası kuruluşlar, sivil toplum örgütleri ve özel sektörden finansal destek sağlanmaktadır.

GAP Bölgesi'nde 2006 yılında 13 çocuk okuma odası mevcut olup Haziran 2002 - Aralık 2006 tarihleri arasında 7 000 çocuğa ulaşılmıştır. 2006 yılı sonunda Diyarbakır ilinde bulunan Fatihpaşa ve Ben-u Sen çocuk okuma odalarının Diyarbakır Valiliği'ne devredilmesiyle GAP İdaresi'nin yürüttüğü oda sayısı 11 olmuştur.

Tablo 15: 2006 Yılında Bölge'deki Çocuk Okuma Odaları

İller	Kuruluş Yeri	Adet
Adıyaman	Bahçelievler Mahallesi, Gölbaşı	2
Batman	İMKB İlköğretim Yanı	1
Diyarbakır	Benusen Mah., Fatihpaşa Mah., Silvan	3
Mardin	Nusaybin, Saraçoğlu, Ömerli, Evren	4
Şanlıurfa	Yakubiye Mah, Siverek	2
Şırnak	Eski Halk Eğitim Binası	1
Toplam		13

1.2.1.4. Topluma Dayalı Ana Çocuk Sağlığı Projesi

Halk Sağlığı Projesi çerçevesinde yürütülen Topluma Dayalı Ana Çocuk Sağlığı Projesi'nin amacı kısa ve orta vadede, katılımcı ve topluma dayalı bir koruyucu sağlık hizmeti sunma modeli geliştirip uygulayarak, pilot uygulama yapılan alanlarda ana-çocuk sağlığı göstergelerinin sürdürülebilir bir biçimde iyileştirilmesi ve pilot uygulama sonuçlarına dayalı olarak tekrarlanabilir model veya modeller geliştirilmesidir.

Projesi kapsamında gerçekleştirilen saha çalışmalarıyla kadınlara ateş, ilkyardım, gebelikte beslenme, bebek beslenmesi, AP yöntemleri vb. konularda bilgi verilmiş; Siirt-Merkez'de 3 075, Şırnak-Cizre'de 2 628, Şırnak-İdil'de 4 517, Adıyaman-Kahta'da 1 199, Batman-Merkez'de 1 500 olmak üzere toplam 12 919 kadına ulaşılmıştır.

1.2.2. Eğitim Koordinatörlüğü'nün Çalışmaları

Eğitim Koordinatörlüğü tarafından 2006 yılı sonu itibariyle GAP Bölgesi'nde düzenlenen 34 bölgesel, 9 ulusal, 22 uluslararası eğitim programları sonucunda 4 513 kişiye ulaşılmıştır.

2006 yılı içerisinde gerçekleştirilen 12 bölgesel, 2 ulusal, 3 uluslararası eğitim programları ile de 802 kişiye eğitim hizmeti sunulmuştur Söz konusu eğitim çalışmaları aşağıda yer almaktadır.

1.2.2.1. Toplumsal Cinsiyet Eğitimleri

Toplum lideri konumundaki imam ve muhtarların cinsiyet eşitliği konusundaki duyarlılıklarını yükseltmek ve çevrelerini etkilemelerini sağlamak amacıyla GAP Bölgesi'nin 9 ilinde de eğitim seminerleri düzenlenmiştir. Toplam 245 kişi eğitime katılmıştır. Seminer çıktılarını içeren eğitim el kitabı hazırlanmaktadır.

1.2.2.2. Güneydoğu Anadolu'da Kadının Ekonomik Kalkınmasına Yönelik Stratejiler Atölye Çalışması

UNDP işbirliği ile Ankara'da 3 Mart 2006 tarihinde gerçekleştirilen çalışmanın amacı 29-30 Eylül 2005 tarihinde Mardin'de gerçekleştirilen aynı konudaki eğitim semineri çıktılarını yol haritasına çevirebilecek politikalar üretmektir. Çalışmaya 37 kişi katılmıştır. Yapılan her iki toplantının çıktılarını dayalı olarak bir kitap hazırlanmıştır.

1.2.2.3. GAP ve Yerel Medya Eğitim Semineri

Türkiye Gazeteciler Federasyonu, Şanlıurfa Valiliği, Belediye Başkanlığı, Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı ve GAP Gazeteciler Cemiyeti işbirliği ile 30 Mart- 02 Nisan 2006 tarihleri arasında Şanlıurfa'da gerçekleştirilen eğitim seminerinin amacı Güneydoğu Anadolu ve ulusal düzeyde yerel medya mensuplarının çalışmalarlarıyla ilgili teknik bilgilerini artırmak ve medya mensuplarını GAP hakkında bilgilendirmektir. Seminere 200 yerel medya mensubu katılmıştır.

1.2.2.4. Sağlıklı Kadın Sağlıklı Aile Eğitim Semineri

Sürekli Eğitim Sağlık ve Kültür Vakfı işbirliği ile 22 Nisan 2006 tarihinde Gaziantep'te 80 kişinin katılımıyla ve 11 Temmuz 2006 tarihinde de Mardin'de 80 kişinin katılımıyla hekimlere ve kadınlara yönelik gerçekleştirilen eğitim seminerinin amacı kadın ve aile sağlığı konusunda bilinç yaratmaktır.

1.2.2.5. GAP Bölgesi'nde Yoksullukla Mücadele ve İstihdam Forumu

Uluslararası ve ulusal deneyimler ve yerel dinamikler ışığında bölgesel yoksulluğun irdelenmesine ve yoksulluğun ortadan kaldırılmasına yönelik bir program geliştirilmesi amacıyla 12-13 Mayıs 2006 tarihlerinde Adıyaman'da düzenlenen Forum, ulusal ve uluslararası konu uzmanları, ilgili kamu kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kuruluşlardan 112 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Forum 1.5 gün sürmüş ve iki bölümde düzenlenmiştir. Birinci bölümde ulusal ve uluslararası uzmanlar tarafından yoksulluk ve istihdama ilişkin 8 çerçeve bildiri sunumu yer almış, ikinci bölümde ise katılımcılar dört gruba ayrılarak aşağıdaki konularda grup çalışması yapmışlardır:

- Yoksullukla Mücadelede Sivil Toplumun Rolü ve Kamu-Sivil Toplum İşbirliği İçin Öneriler
- Bölgede Özel Girişimciliğin ve Yatırımların Önündeki Engeller ve Çözüm Önerileri
- Yoksullukla Mücadelede Sosyal Politika Önerileri
- Yoksulluk ve İstihdam Açısından Tarım Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri

Yoksullukla mücadele edilmesine ve istihdam artışı sağlanmasına ilişkin sorunlar uluslararası, ulusal, bölgesel ve yerel boyutları ile tartışılmış, sorunun çözümüne yönelik deneyim paylaşımı yapılmış ve gelecek dönemde ışık tutacak çözüm önerileri geliştirilmiştir.

1.2.2.6. Sokakta Çalışan Çocuklar Konusunda Deneyim Paylaşımı Eğitim Semineri

UNDP, ILO ve Batman Valiliği ile 27-28 Haziran 2006 tarihleri arasında Batman'da 29 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen eğitim seminerinin amacı sokakta çalışan çocukların ve ailelerinin yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik hizmet götüren kurumlardaki insan kaynaklarının ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesidir.

1.2.2.7. Kadın Girişimci Çalışma Seyahati

Dışişleri Bakanlığı ve Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı işbirliği ile Suriye'deki kadınların ekonomik kalkınmadaki rollerinin artırılması amacıyla kurulmuş MAWRED adlı STK'nın kadın üyelerine yönelik (10 kişilik heyet) olarak 27-30 Kasım 2006 tarihleri arasında İstanbul, Şanlıurfa, Mardin ve Batman illerini kapsayan bir çalışma seyahati düzenlenmiştir. Çalışma seyahatinin amacı Türkiye ve GAP Bölgesi'nde kadın girişimcilere ve kadınlara yönelik yürütülen proje ve faaliyetlerin tanıtılması ve karşılıklı deneyim paylaşımının sağlanmasıdır.

1.2.2.8. Proje ve Program Geliştirme Eğitimi

Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile Suriye'deki MAWRED adlı STK'nın kapasitesinin geliştirilmesi amacı ile 11-13 Aralık 2006 tarihleri arasında MAWRED üyelerine yönelik olarak Şam'da bir eğitim ve atölye çalışması düzenlenmiştir.

1.2.2.9. Endonezya'nın Aceh Bölgesi'nde Toplum Kalkınmasına Yönelik Alan Çalışması

Endonezya'nın Aceh Bölgesi'nde 270 000 kişinin hayatını kaybettiği 26 Aralık 2004 tarihli tsunami felaketinin akabinde T.C. Dışişleri Bakanlığı ve Türk Kızılayı tarafından Banda Aceh'de inşa edilen Toplum Merkezi'nde yürütülecek faaliyetlerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Bu çerçevede, TİKA ve GAP İdaresi uzmanlarından oluşan teknik bir ekip Aceh Bölgesi'nde halkın potansiyel, sorun, öncelik, talep ve beklentilerini tespit etmek, geleceğe yönelik bölgenin insani ve sosyal gelişimine destek olacak bir çerçeve plan hazırlamak amacıyla 20-30 Eylül 2006 tarihleri arasında alan çalışması yapmıştır. Söz konusu ekip, ilgili kurum, sivil toplum örgütleri ve kişilerle görüşmüş, yerinde inceleme ve gözlemlerde bulunup, çerçeve plan ve projeler geliştirmiştir. Yapılan bu çalışmalar ilgili kurumlara sunulmuştur.

1.3. ÇEVRE, FİZİKSEL GELİŞME VE YEREL YÖNETİMLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.3.1. Yerel Yönetimler Koordinatörlüğü Tarafından Yürütülen Çalışmalar

1.3.1.1. GAP Bölgesi Halihazır Harita Yapımı

GAP Bölgesi'ndeki belediye sayısı 195'tir. 2006 sonu itibariyle, GAP İdaresi tarafından 91 belediyenin haritası, 10 adet katı atık deposu proje alanlarının haritası, 10 adet proje haritası ve yüklenicilere verilen ilave işlerle birlikte 92 yerleşimde toplam 159 166.45 ha'lık 106 adet halihazır harita alımı çalışmaları tamamlanmış ve haritalar İdare'ce onaylanmıştır.

2006 yılında;

- Adıyaman'da 1, Diyarbakır'da 1, Mardin'de 2 ve Şanlıurfa'da 1 olmak üzere toplam 5 yerleşimin halihazır harita alım işleri tamamlanmıştır.
- Adıyaman'da 1 yerleşimin halihazır harita alımı işi devam etmektedir.

1.3.1.2. İmar Planı

GAP Bölgesi'nde bulunan 195 adet belediyenin % 95'inin (186 yerleşim) imar planı mevcuttur. Bu imar planlarının % 33'ü (61 imar planı) GAP İdaresi tarafından yaptırılmıştır.

2006 yılında;

- Adıyaman'da 1, Siirt'te 2 ve Şırnak'ta 1 olmak üzere toplam 4 yerleşimin imar planı işi tamamlanmıştır.

- Şanlıurfa'da 1 ve Şırnak'ta 2 olmak üzere toplam 3 yerleşimin imar planı çalışmaları devam etmektedir.

1.3.2. Altyapı Koordinatörlüğü Tarafından Vürütülen Proje ve Faaliyetler

1.3.2.1. GAP Bölgesi Katı Atık Yönetimi

Yerel yönetimlerin katı atık yönetim sistemlerini oluşturmalarına destek vermek amacıyla yürütülen proje kapsamında 9 yerleşim yerinin ÇED ve SED çalışmaları ile fizibilite raporları hazırlanmıştır.

2006 yılında, Siirt (Merkez) ve Batman (Merkez) Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi Uygulama Projeleri tamamlanarak belediyelerine teslim edilmiştir.

Nizip (Gaziantep), Kilis (Merkez) ve Bismil (Diyarbakır) Uygulama Projeleri ihale edilerek sözleşmeleri imzalanmış olup proje çalışmaları devam etmektedir.

1.3.2.2. Ceylanpınar Kanalizasyon Projesi

Ceylanpınar Kanalizasyon ve Atıksu Arıtma Tesisi inşaatı 2006 yılında tamamlanarak işletilmek üzere belediyesine teslim edilmiştir.

1.3.2.3. Kahta Kanalizasyon Projesi

Kanalizasyon Projesi tamamlanmıştır. Arıtma tesisinin inşaatı devam etmektedir.

1.3.2.4. GAP Bölgesi Köy İçme Sularının Yaygınlaştırılması

GAP Bölgesi'nde bulunan susuz köylerin yer altı suyu etütlerinin yapılarak, bu köylerin hijyenik koşullarda sağlıklı içme suyu kaynağına kavuşturulması amacıyla alınan sondaj makinesi ile 1998 – 2006 dönemi itibarıyla 66 399 metre sondaj gerçekleştirilmiş; 223'ü sulu toplam 314 adet kuyu açılmıştır.

2006 yılında Adıyaman, Mardin ve Şırnak illerine bağlı köylerde toplam 8 618 m sondaj yapılmış ve toplam 45 kuyuda su bulunmuştur.

1.3.3. Çevre, Kültür ve Turizm Koordinatörlüğü'nün Proje ve Faaliyetleri

1.3.3.1. Hasankeyf Tarihi Ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Projesi

2006 yılı arkeolojik kazı dönemi hazırlık çalışmalarıyla birlikte 1 Nisan 2006 tarihinde başlamış, kazı alanları ölçüm ve resimleme çalışmalarının tamamlandığı 15.10.2006 tarihinde sona ermiştir. Kazı ile ortaya çıkarılan kültür varlıklarının belgelenmesi, acil onarım ve askılama projelerine ilişkin teknik çalışmalara ise Aralık 2006 sonunda kadar devam edilmiştir.

2006 yılı kazı ve kurtarma çalışmaları, değişik üniversitelerden öğretim üyeleri, 34 öğrenci ve toplam 186 işçi ve ustanın katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalışmalar;

- **Kazı Çalışmaları:** Eski mezarlık kazısı, Kasımiye bölgesindeki 4 köşkün kazısı, Büyük Saray kazısı, İmam Abdullah Zaviyesi kazısı, Köprü Ayağı Yapıları kazısı, Han kazısı, Şab (Molla Halil) Camii kazısı, 5 yerde sondaj çalışmaları,
- **Çevre Düzenlemesi ve Basit Onarım Çalışmaları:** İç Kale'de toprak tahliyesi ve mağara temizliği çalışmaları, kazı alanlarında temizlik çalışmaları, kazı alanları dışındaki basit onarım çalışmaları,
- **Laboratuvar Çalışmaları:** Seramik çalışmaları, metal objeler,
- **Diğer Çalışmalar:** Belgeleme çalışmaları; video ve fotoğraf çekimleri, çizimle belgeleme (rölöve) çalışmaları, taş kitabelerin değerlendirilmesi ve arazi röntgen çekimleri) şeklinde gerçekleştirilmiştir.

1.4. ULUSLARARASI İLİŞKİLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.4.1. AB- GAP Bölgesel Kalkınma Programı-Kültürel Mirasın Geliştirilmesi Projesi

GAP Bölgesel Kalkınma Programı'nın üç bileşeninden birisi de Kültürel Mirasın Geliştirilmesi Projesi (KMGP)'dir. Projenin amacı; tarihsel değere sahip kültürel dokunun tahrip edilmeden ve içinde yaşayan insanlarla birlikte korunması, geliştirilmesi ve ekonomik açıdan Bölge'de yaşayanlara katkı sağlanmasıdır.

Projenin toplam bütçesi, 15 milyon Avro olup Teknik Yardım Ekibi için kullanılan 3.17 milyon Avro dahil, 13.9 milyon Avro düzeyinde gerçekleştirilmektedir. Buna ek olarak yaklaşık 2 milyon Avro da proje gruplarınca katılım payı olarak sağlanmaktadır.

Proje'nin geniş hedef kitlesi yerel kamu kuruluşları, belediyeler, üniversiteler, STK'lar, KOBİ'ler ve başta Kültür ve Turizm Bakanlığı olmak üzere ilgili bakanlıklardır.

Proje'nin 3 somut hedefi gerçekleştirilmiştir.

- i) **Eğitim:** Bölge'den farklı ilgi gruplarından 281 kişi, Avrupa Komisyonu standartlarına uygun yeni projeler üretebilmek üzere eğitilmiştir.
- ii) **Projeler:** Bölge için katma değer/istihdam yaratan kültürel miras ve kültürel turizmin geliştirilmesine yönelik projelere toplam 12 milyon Avro tutarında katkı sağlanmıştır.
- iii) **Entegre Stratejik Eylem Planı:** Bölge'deki kültürel mirasın ve kültürel turizmin geliştirilmesi amacıyla gelecekteki politikalara, planlara, programlara ve bütçelere çerçeve oluşturmak üzere, ilgili tüm tarafların katılımıyla yapılmış ve üzerinde uzlaşmaya varılmış bir “Entegre Stratejik Eylem Planı (ESEP)” hazırlanmış ve hedeflenenin ötesinde Kültürel Mirasın Korunması ve Turizmin Geliştirilmesine yönelik Kalkınma Birliği kurulmuştur.

ESEP, Bölge'de kültürel mirasın korunması ve turizmin geliştirilmesi için entegre bir strateji ve 2005-2015 döneminde uygulanması önerilen 130 adet eylem planı tanımlamıştır. Mayıs- Haziran 2005'te Bölge'deki dokuz il ile İstanbul ve Ankara'da bulunan 115 paydaş kuruluş, önerilen eylem planlarını benimsediğini yazılı olarak bildirmiştir. ESEP Nihai Raporu AKD ve GAP İdaresi tarafından Aralık 2006'da onaylanmıştır. Nihai Rapor yetkili paydaşlara ve uygulayıcı kuruluşlara sunulmuş; ayrıca rapor basılı ve CD olarak 600 adet çoğaltılarak ilgili uluslararası ve yerel kuruluşlara dağıtılmıştır.

ESEP'in öncelikli eylem planı çerçevesinde Kültürel Miras ve Turizm Birliği 5 Kasım 2006 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuş olup, fon geliştirme ve örgütlenme süreci başlamıştır.

Mart 2004 tarihinde yapılan Teklife Çağrı duyurusu ile 25 Haziran 2004 tarihine kadar Bölge'den 121 proje teklifi gelmiş, projeler değerlendirilmiş ve Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu (AKD) tarafından Şubat 2005'te yapılan açıklama ile 36 proje sözleşmeye davet edilmiştir. Bunlardan dördü ile sözleşme yapılamamış, ilki Temmuz 2005'te olmak üzere 32 proje sahibi ile sözleşme imzalanmıştır. Bu sözleşmelerden birisi daha sonra feshedilmiştir. Mart 2007 itibarı ile 3 proje tamamlanmış olup, 28 proje uygulama süreci içindedir.

Projelerin izlemesi, tüm proje uygulamalarının tamamlanması gereken, Kasım 2007'ye kadar sürecektir. Mayıs 2007 sonunda Teknik Yardım Ekibi'ni görevlendirmiş olan Konsorsiyum'un sözleşmesi sona erdiğinden, bu tarihten sonraki izleme etkinlikleri doğrudan AKD tarafından sürdürülecektir.

Tablo 16: Kültürel Miras Hibe Programı Kapsamında Uygulanan Projeler

No.	İl	Proje Adı	Proje Türü
1	Ankara/KTB	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Uzman Rehber Yetiştirmesi	Bölgesel Eğitim-Tanıtım
2	Ankara/KTB	Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Hijyen Eğitimi	Bölgesel Eğitim
3	Ankara/KTB	Kültürel Varlıkların Korunması İçin Uzay Bilgi Teknolojileri Temelli Akıllı Bir Sayısal Sistem Geliştirilmesi; GAP Bölgesi Örnek Modellemesi	Bölgesel Envanter Geliştirme
4	Adıyaman	Askerlik Şubesi Restorasyonu ve Güzel Sanatlar Sergi Salonu Olarak Düzenlenmesi	Restorasyon
5	Batman	Batman ilinde El Sanatlarının Korunup Yaşatılması ve Yöresel Motiflerin Değişik Materyallerle El Sanatlarına Yansımaları	El Sanatları
6	Diyarbakır	Diyarbakır İlinde Geleneksel El Sanatlarının Desteklenmesi	El Sanatları
7	Diyarbakır	Gazi Caddesi Renovasyonu Projesi	Rehabilitasyon
8	Diyarbakır	Yenikapı Sokak Renovasyonu Projesi	Rehabilitasyon
9	Gaziantep	Anadolu Evleri/Hammevi	Restorasyon
10	Gaziantep	Antep İşi Nakış El Sanatının Yaşatılması ve Ekonomiye Kazandırılması	El Sanatları
11	Gaziantep	Dayı Ahmet Konağı Restorasyonu ve Sosyal ve Kültürel İşlev Kazandırılması	Restorasyon
12	Gaziantep	Gaziantep Butik Otel Onarımı ve Kullanımı	Restorasyon
13	Gaziantep	Gaziantep'te Kahvehane Düzenlenmesi	Restorasyon
14	Gaziantep	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Tanıtım Projesi	Tanıtım
15	Gaziantep	Naib Hamamı ve Çevre Düzenlemesi	Restorasyon
16	Gaziantep	Yesemek Tarihi Açık hava Heykel Atölyesinin Tanıtımı	Tanıtım
17	Gaziantep	Zeugma Kil Mühür Baskılarının Envanteri	Envanter Geliştirme
18	Gaziantep	Zeugma, Halfeti ve Runkale'nin Turizm Etkinliğinin Artırılması Projesi	Tanıtım
19	Kilis	Kilis İlinde Kentsel ve Kırsal Mimari Yazıt Değerlerinin Kültür Envanterinin Hazırlanması	Envanter Geliştirme
20	Mardin	Anadolu Kültür Bileşenleri İçinde Süryani Yaşam Biçiminin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Açından İncelenmesi	El Sanatları
21	Mardin	Bilgilendirme Panoları ve Mardin Rehberi	Tanıtım
22	Mardin	Mardin İli İçin Kültür ve İnanç Turizmini Canlandırmak Amacı ile Deyrulzafaran Manastır Restorasyonu	Restorasyon
23	Mardin	Mardin Tarihi İhtisas Kütüphanesi	Envanter Geliştirme
24	Mardin	Telkari İşçiliğinin Geliştirilmesi	El Sanatları
25	Sanlıurfa	Şanlıurfa Kısas Beldesi Kültür, Aşıklık ve Halk Müziği Geleneklerinin Tanıtımı	Tanıtım
26	Sanlıurfa	Şanlıurfa Tarihi Hanlar Bölgesinin Sağıklaştırılması ve Yerel Kapasitenin Artırılması	Rehabilitasyon
27	Şanlıurfa	Geleneksel Urfa Evi (Narlı Ev) Restorasyonu	Restorasyon
28	Şanlıurfa	Urfa Geleneksel Yöre Kilimlerinin Desen ve Çeşitlerinin Tespiti ve Üretim Şekliyle Değerlendirilmesi	El Sanatları
29	Siirt	Siirt'e Has Tiftik Dokumacılığının Geliştirilmesi	El Sanatları
30	Şırnak	Cizre İnanç Parkı	Restorasyon
31	Şırnak	Şırnak El Sanatlarını Yaşatma ve Geliştirme	El Sanatları

Kültürel Miras Projesi Kapsamında

- Hibe Programı projelerinde 556 kişi doğrudan istihdam edilmiştir.
- Teknik Yardım Ekibi 7 229 kişi x günlük uzman katkısı gerçekleştirmiştir.
- Hibe Programı kapsamında düzenlenen eğitimlere 1 369 kişi katılmıştır.
- ESEP hazırlanma sürecinde yapılan toplantı ve işliklere 2 360 kişi katılmıştır.
- KMGP etkinlikleri konusunda 400 gazete/dergi haberi derlenmiştir.
- KMGP ile ilgili 7 radyo ve TV programı yayınlanmıştır.
- Bölgede 48 toplantı ve sempozyum düzenlenmiştir.
- 75 adet kitap ve film üretilmiştir.
- Hibe Programı kapsamında üretilen kitapların kopya sayısı 75 000 adettir.
- Hibe Programı kapsamında üretilen CD kopya sayısı 53 000 adettir.
- Hibe Programı kapsamında 18 değişik türde tanıtım malzemesi hazırlanmıştır.
- 32 web sitesi kurulmuştur.
- ESEP bölge için 130 adet eylem planı tanımlamıştır.
- Bölgedeki 6 kentteki 10 yerde restorasyon ve renovasyon uygulaması yapılmıştır.
- Diyarbakır ve Urfa'da en merkezi bölgelerde önemli yol iyileştirme uygulaması yapılmıştır.
- Midyat'ta bir kültür merkezi kurulmuştur.
- Nakış, dokuma, gümüş işçiliği içeren 10 el sanatları projesi uygulanmıştır.

17 Mayıs 2007'de Gaziantep'te projenin kapanış toplantısı gerçekleştirilecektir

1.4.2. Diğer Faaliyetler

AB-GAP Bölge Kalkınma Programı bileşenlerinin izleme raporlarının ilgili koordinatörlükler tarafından hazırlanması takip edilmiş, raporlar derlenerek Avrupa Birliği Genel Sekreterliği'ne sunulmuştur.

AB-GAP Kültürel Miras Hibe Programı'nda yer alan projelerin izlenmesi, rapor ve yazışmaların takibi yapılmış, aylık toplantıları ile kapanış toplantısı düzenlenmiştir.

AB alt komite bazında müzakere fasılları (Bölgesel Politikalar ve Yapısal Araçların) koordinasyon çalışmalarına katılım sağlanmış, İdare ile ilgili bilgi, belge ve dokümanlar hazırlanarak ilgili mercilere sunulmuştur.

Beşinci Dünya Su Forumu'nun gerçekleştirilmesine yönelik koordinasyon çalışmalarına katılım sağlanmaktadır.

14-15 Eylül 2008 tarihlerinde Zaragoza/İspaya'da yapılacak “Su ve Sürdürülebilir Kalkınma” konulu EXPO'ya hazırlık çalışmaları koordinasyonu gerçekleştirilmektedir.

1.5. BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

Avrupa'da Yaşayan Genç İşadamlarımızın 2. GAP Buluşması organizasyonu kapsamında 100 adet broşür, 1000 adet katalog, 1000 adet davetiye, 4 adet pankart, 4 adet afiş bastırılmış, sunuş ve sektör raporları CD'si hazırlanmıştır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yatırım Fırsatları Broşürü Türkçe, İngilizce ve Arapça olarak 2000'er adet olmak üzere toplam 6000 adet bastırılmıştır.

“GAP İçin 9 İl'den 90 İşadamı'nın Buluşması” organizasyonu kapsamında 500 adet broşür bastırılmış; ayrıca davetiye ve yaka kartı hazırlanmıştır.

GAP'ta Son Durum kitapçığı 2000 adet Türkçe, 1 500 adet İngilizce olarak bastırılmıştır.

GAP İdare'sinin ve GAP Projesi'nin tanıtımı kapsamında örümcek stand ve 2 adet çanta, 6 adet kırlangıç bayraklar, 1 adet fasulye masa, 5 adet Roll Up, 2 adet A4 Föylük Set ve 2 adet tek taraflı broşür yaptırılmıştır.

GAP Tanıtım Filmi senaryosu Türkçe, İngilizce ve Arapça olarak hazırlanmış ve CD'ler çoğaltılmıştır.

GAP Konulu Resim, Şiir, Kompozisyon Çocuk Yarışması kapsamında afiş, 2 adet pankart, 500 adet albüm, 500 adet davetiye ve 90 adet yaka kartı bastırılmıştır.

“Sokakta Çalışan Çocuklar” için 1 dakikalık spot film hazırlanmıştır.

1 Adet Atatürk sunuşu hazırlanmıştır.

Bu faaliyetlere ek olarak, İdare'de gerçekleşen toplantılarda fotoğraf çekimleri yapılmış, genel sunuşlar revize edilmiş, web sayfası için iyileştirme çalışmaları yapılmış, organizasyon şemasına ilişkin albüm hazırlanmış, ilgili birimlere farklı konularda sunuşlar hazırlanmış, kitap kapağı tasarımları ve sertifika tasarım çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Tablo 17: Basın ve Halkla İlişkiler Koordinatörlüğü 2006 Yılı Organizasyonları

	Yurtiçi	Yurtdışı	Toplam
Toplantılar	5	12	17
Organizasyonlar	5	–	5
Konferanslar	1	2	3
Eğitim Seminerleri	14	–	14
Forumlar	3	2	5
Şenlikler	5	–	5
Fuarlar	2	2	4
Sempozyumlar	1	–	1

Ayrıca gelen heyetlere merkezde 25, Bölge'de 20 adet brifing verilmiş, bilgi edinme hakkı kapsamında 92 başvuru cevaplanmıştır.

1.6. STRATEJİK PLANLAMA, İZLEME-DEĞERLENDİRME VE KOORDİNASYON GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

GAP İdaresi 2005 Yılı Faaliyet Raporu, GAP'ta Son Durum Raporu ile Başbakanlık, İdare'nin bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığı ve diğer Bakanlıklar'dan talep edilen raporlar hazırlanmıştır.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın 2006 yılı “Yatırım Programı Teklifi” derlenerek Devlet Planlama Teşkilatı'na sunulup vizeleri alınmıştır.

13 Nisan 2006'da Kurumlararası Koordinasyon Toplantısı düzenlenerek kurumlara GAP'ta son duruma ilişkin bir sunuş gerçekleştirilmiştir. Daha sonra, GAP Bölgesi'nde faaliyette bulunan kurum ve kuruluşlar arasında sektör bazında koordinasyonu sağlamak ve Bölgedeki mevcut sorunları tespit etmek amacıyla “Sektör Toplantıları” düzenlenmiştir:

Tablo 18: 2006 Yılı Sektör Toplantıları ve Katılan Kuruluşlar

Tarım 22 Mayıs 2006 7 Haziran 2006	Ulaştırma 9 Haziran 2006	Eğitim, Sağlık, Kültür, Turizm 13 Haziran 2006	Sanayi, Madencilik, Diğer Kamu Hizmet. 16 Haziran 2006
<ul style="list-style-type: none"> - DPT Müsteşarlığı - Devlet Su İşleri Gn.Md. - Tarımsal Üretim ve Geliştirme Gn. Md. - Tarım Reformu Gn.Md. - Tapu Kadastro Gn. Md. 	<ul style="list-style-type: none"> - Karayolları Gn. Md. - DHMİ Gn. Md. - Devlet Demiryolları Gn. Md. - İller Bankası Gn.Md. 	<ul style="list-style-type: none"> - DPT Müsteşarlığı - Mili Eğitim Bak. - Sağlık Bak. - Kültür - Turizm Bak. - YÖK Başkanlığı - Yapı İşleri Gn.Md. - Gençlik Spor Gn.Md. 	<ul style="list-style-type: none"> - İçişleri Bakanlığı - Sanayi ve Ticaret Bak. - DSİ Gn. Md. - Dış Ticaret Müsteşar. - İller Bankası Gn.Md.

Sektör toplantılarından elde edilen bilgiler doğrultusunda mevcut durum değerlendirilmesi yapılmış, sorun ve darboğazların yer aldığı sektör raporları hazırlanmıştır.

Sektör toplantılarında çözümlenemeyen konuların bir an önce çözümlenmesi, koordinasyon gerektiren konuların görüşülmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşların yetkililerinin de katıldığı “GAP Yüksek Kurulu” toplantısı düzenlenmiştir.

İdare'nin yürütmekte olduğu proje ve faaliyetlerdeki gelişmelere ilişkin izleme sunuşları yapılmıştır.

GAP ve GAP Bölgesi'ne ilişkin istatistiki bilgilerin yer aldığı Yönetici El Kitabı hazırlanmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ona dayanılarak hazırlanan Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik gereğince, GAP İdaresi 2008 - 2012 Stratejik Planı Hazırlık Programı 29 Aralık 2006 tarihinde DPT'ye sunulmuştur. Stratejik Plan çalışmaları devam etmektedir.

1.7. İNSAN KAYNAKLARI VE KALİTE SİSTEMLERİ GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.7.1. Personel İşleri Koordinatörlüğü

Tablo 19: Personel İşleri Koordinatörlüğü Tarafından Verilen Hizmetler

Verilen Hizmetler	İşlem Sayısı
Açıktan atanan personel işlemleri	12
Naklen atanan personel işlemleri	5
Görevlendirilen geçici personel işlemleri	9
Kurumuna iade edilen geçici personel işlemleri	3
Emekli olan personel işlemleri	1
İstifa ve vefat eden personel işlemleri	1
Naklen ayrılan personel işlemleri	1
Personel sicil dosyası işlemleri	25
Personel yıllık sicil raporu işlemleri	85
Personel disiplin işlemleri	2
Personel sağlık ve izin işlemleri	2 600 sağlık +1 108 izin= 3 708
Personel intibak işlemleri	3
Personel terfi işlemleri	24
Seyahat işlemleri (yurtiçi-yurtdışı)	302
Mal bildirim işlemleri	20

1.7.2. Organizasyon, Metot ve Kalite Sistemleri Koordinatörlüğü'nün Faaliyetleri

2006 yılında; Hizmet İçi Eğitim Yönergesi, Teşkilat ve Görev Yönergesi, İmza Yetkileri Yönergesi ve Staj Yönergesi hazırlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kurum çalışanlarının 2006 yılı performans değerlendirmesi yapılmıştır.

2006 yılında 220 kişi mesleki uzmanlık eğitimine katılmıştır. 11 kişi yurt dışı eğitim programına, 3 kişi de yabancı dil kursuna gitmiştir.

Tablo 20: Organizasyon, Metot ve Kalite Sistemleri Koordinatörlüğü'nün Faaliyetleri

Eğitimler	Katılan Kişi Sayısı
Yurtdışı	11
Yabancı Dil	3
Mesleki Uzmanlık	220
Kişisel Gelişim	(130)
Uzmanlık	(90)
Toplam Personel Sayısı	234

1.8. İDARİ VE MALİ İŞLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

2006 yılında 23 adet ilanlı 336 adedi doğrudan temin yolu ile olmak üzere toplam 359 adet mal ve hizmet alımı gerçekleştirilmiş; bu ihalelerden 1 adedi iptal edilmiş, diğer 358 ihale sorunsuz olarak tamamlanmıştır.

Tamir ve bakımları ekonomik olmayan 10 adet araç TASIŞ'e devredilmiştir. 5 adet sürücüsüz araç kiralanmıştır.

GAP İdaresi'nin demirbaş ve tüketim malzemesi talepleri karşılanmıştır.

Ayniyat kayıtları ve demirbaş takip işlemleri daha etkili, sağlıklı ve hızlı yürütülmesi amacı ile bilgisayarda kayıt altına alınmaktadır.

GAP İdaresinin bütçesi hazırlanmış ve mali işlemler yapılmıştır.

Yurt içi ve yurt dışına görevli giden personel için 181 adet yolluk tahakkuk işlemleri yapılmıştır.

GAP İdaresi'ne gelen ve giden evrak ile birim evrakına gelen evrakın zaman kaybetmeden dağıtılması sağlanmış ve GAP İdaresi'ne gelen ve giden toplam 12 062 adet evrakın tasnif ve dağıtımı yapılmıştır.

Birimlerin ihtiyacı olan hizmetli personelin yönetimi, toplantı salonlarının organizasyonu ve diğer idari hizmetler yerine getirilmiştir.

Hizmet binaları ve işletim sistemleri ile demirbaş eşya ve malzemenin her türlü arıza giderme ve bakım-onarım işleri yapılmış, yapılamayan arızalar piyasada yaptırılmıştır. Yıl içinde yapılan her türlü bakım ve onarım sayısı 127 adettir.

Araçların bakım-onarım işleri toplam 84 adettir.

Daire tabipliğinde 1 744 hasta muayenesi yapılmıştır.

Günlük 250 kişilik tabldot hizmeti verilmiştir.

GAP İdaresi kullanımında bulunan lojman sayısı 22 adettir. Bunların 4'ü görev tahsisli, 18 tanesi sıra ve şartlı tahsislidir.

1.9. GAP İDARESİ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

Diğer Faaliyetler

Yukarıda ayrıntılı olarak verilen proje ve faaliyetlere katılımları dışında GAP İdaresi Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü tarafından yürütülen diğer proje ve faaliyetler şunlardır:

1.9.1. Kız Öğrencilerin Eğitiminin Burslarla Desteklenmesi

ÇATOM'ların faaliyet gösterdiği gecekondü mahallelerinde ve kırsal alanlarda yaşayan, sosyal ve ekonomik engeller nedeniyle okula gönderilmeyen kız öğrencilerin eğitimlerini desteklemek amaçlanmaktadır.

2005-2006 eğitim-öğretim yılı ilköğretim öğrencilerine 50 YTL, lise öğrencilerine 70 YTL, üniversite öğrencilerine ise 100 YTL burs verilmiştir.

Aralık 2006 itibarıyla burs alan öğrenci sayısı 555'i ilköğretim, 147'si lise, 48'i üniversite öğrencisi olmak üzere toplam 750'ye ulaşmıştır.

Aşağıda bursların il bazında dağılımına ilişkin tablo yer almaktadır.

Tablo 21: İllere Göre Alınan Burslar

İller	Burslu Öğrenci Sayısı
Adıyaman	44
Batman	23
Diyarbakır	39
Kilis	17
Mardin	348
Siirt	3
Şanlıurfa	167
Şırnak	109
Toplam	750

1.9.2. Bölge Müdürlüğü'nün 2006 Yılı Toplantı ve Organizasyonları

Tablo 22: Bölge Müdürlüğü'nün 2006 Yılı Toplantı ve Organizasyonları

Toplantı	11
Kutlama, Karşılama, Konser ve Törenler	2
Brifingler (Heyet/Organizasyon)	20
Çalıştay, Kongre, Konferans	6
Eğitim Kursu	10
Forum	3
Açılış, Sergi, Şenlik	37
Fuar	4
Toplam	93

1.9.3. Ziyaretler

1990 - 2006 döneminde Bölge'yi toplam 1 293 heyet, 20 588 kişi ziyaret etmiştir.

Tablo 23: 2006 Yılında Bölge'ye Giden Yerli - Yabancı Heyet ve Basın

Yerli Heyet	13 / 797 Kişi
Yabancı Heyet	8 / 37 Kişi
Yerli Basın	- / -
Yabancı Basın	2 / 2 Kişi
Toplam	23 / 836 Kişi

Tablo 24: Gelen Heyetlerin İlgili Alanlarına Göre Dağılımı *

Hayvancılık, Tarım ve Sulama Amaçlı Heyetler	3 / 52 Kişi
Sosyal Amaçlı Heyetler	4 / 77 Kişi
İnceleme Amaçlı Heyetler	9 / 447 Kişi
Ekonomik Amaçlı Heyetler	7 / 260 Kişi

* Projeler hakkında bilgi alan heyetler dikkate alınmıştır.

2. PERFORMANS SONUÇLARI TABLOSU

17.03.2006 tarihli ve 26111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik”in Geçici 2'nci Maddesinde yer alan “Kamu idareleri ilk performans programlarını hazırladıkları yıla kadar faaliyet raporlarının performans bilgileri bölümünde sadece faaliyet ve projelere ilişkin bilgilere yer verirler.” hükmü gereği bu bölüm hazırlanmamıştır.

3. PERFORMANS SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

17.03.2006 tarihli ve 26111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik”in Geçici 2'nci Maddesinde yer alan “Kamu idareleri ilk performans programlarını hazırladıkları yıla kadar faaliyet raporlarının performans bilgileri bölümünde sadece faaliyet ve projelere ilişkin bilgilere yer verirler.” hükmü gereği bu bölüm hazırlanmamıştır.

4. PERFORMANS BİLGİ SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

17.03.2006 tarihli ve 26111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik”in Geçici 2'nci Maddesinde yer alan “Kamu idareleri ilk performans programlarını hazırladıkları yıla kadar faaliyet raporlarının performans bilgileri bölümünde sadece faaliyet ve projelere ilişkin bilgilere yer verirler.” hükmü gereği bu bölüm hazırlanmamıştır.

IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

GAP İdaresi 2008-2012 Stratejik Planı hazırlık çalışmaları yürütülürken GAP İdaresi'nin kuvvetli ve zayıf yönlerini detaylı olarak belirlemiştir. Bu başlıklar altında belirlenmiş konular aşağıda özetlenmiştir.

A. GÜÇLÜ YÖNLER

- 1- GAP İdaresi'nin bölgesel kalkınma alanındaki ilk ve 18 yıllık bir deneyime sahip kurum olması.
- 2- Dünyadaki yeni kalkınma yaklaşımlarının benimsenmesinde ve uygulanmasında öncü ve örnek kurum olması.
- 3- Bölgeye ilişkin güçlü bir veri kaynağı ve arşive sahip olması.
- 4- Farklı meslek gruplarından personelin çalışması.

B. ZAVIF YÖNLER

- 1- İdare'nin görev süresindeki belirsizlik.
- 2- Gerekli yasal düzenlemelerin yapılmamış olması nedeniyle İdare'nin çok geniş görev tanımına rağmen yaptırım gücünün ve diğer kuruluşlar üzerinde yönlendirici etkisinin olmaması.
- 3- İdare'nin genel bütçeye dahil edilmesi ile hareket alanını sınırlaması ve bütçe olanaklarının kısıtlı olması.

C. DEĞERLENDİRME

İdare'nin belirli aralıklarla, personeli ve paydaş kurumların katkıları ile yaptığı değerlendirme çalışmaları (SWOT) sonucunda, kuruluşun mevcut durumu ile güçlü ve zayıf yanları belirlenmiştir.

İdare sorumlu olduğu proje ve proje bölgesi ile ilgili olarak dünyadaki ve GAP Bölgesi'ndeki değişen şartlar ve kalkınma prensiplerini dikkate alarak kalkınma planları ve projeler hazırlamakta ve uygulamaktadır.

Ancak, personeldeki en büyük sıkıntı İdare'nin görev süresinin belirsizliği ve personel özlük haklarının yetersizliğidir. Ayrıca, İdare'nin görev ve sorumlukları ile ilgili düzenlemenin de yapılması gerekmektedir. Şöyleki, ülkemizin son dönem kalkınma yaklaşımında değişiklik olmuştur. Avrupa Birliği'nin bölgesel düzeyde uyguladığı müktesebata uyum çerçevesinde; İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması çalışması

tamamlanmıştır. Bu alıŐma sonucunda; Düzey 1 olarak 12, Düzey 2 olarak 26 ve Düzey 3 olarak da 81 (il) İstatistiki Bölge Birimi tanımlanmış olup, Bakanlar Kurulu'nun 2002/4720 sayılı kararı 22 Eylül 2002 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıŐtır. Bu bağlamda Düzey 2 seviyesinde Kalkınma Ajansları kurulması kararlaŐtırılmıŐtır.

GAP Bölgesi'nde de 3 adet kalkınma ajansının kurulması kararlaŐtırılmıŐtır. İlgili kanunda geçici bir madde ile bu 3 ajansın çalışmalarının koordinasyonu GAP İdaresi'ne bırakılmıŐtır Ancak, İdare'nin yetki ve sorumlulukları ile ilgili olarak konu tam olarak netleŐmemiŐtır. Önümüzdeki günlerde GAP İdaresi'nin ülkemiz kalkınma yaklaşımı ve sistemi içindeki yerinin belirleneceği ümit edilmektedir.

V. ÖNERİ VE TEDBİRLER

GAP, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek bu yörede yaşayan insanlarımızın gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmeyi, bölgelerarası farklılıkları gidermeyi ve ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmayı amaçlayan kapsamlı ve ülkemiz açısından son derece önemli bir projedir. GAP, bugün, 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ve 1.8 milyon ha alanı sulayacak sulama şebekelerinden oluşan su kaynakları geliştirme programının yanısıra tüm sektörlerdeki yatırımları da içine alan, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmaktadır.

GAP kapsamındaki hidroelektrik santrallerinin, kurulu güç itibariyle, % 74'ü gerçekleşmiştir. Ülkemizin hidroelektrik enerji ihtiyacının yaklaşık yarısı GAP'tan karşılanmaktadır. Büyük barajlar tamamlanmış olup, bir milyon hektar alanı sulayacak olan su depolanmış durumdadır. GAP'ın itici gücü olan sulama projelerinin öncelikle gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır.

Diğer yandan GAP bir modernleşme projesi olup geleneksel toplumsal yapıyı çözücü ve yeni sosyal ilişki tarzlarını ortaya çıkarıcı bir potansiyele sahiptir. Bu yönüyle projenin başarısının artışında sosyal sermayenin geliştirilmesi özel bir öneme sahip bulunmaktadır.

GAP'ta sürdürülebilir bir kalkınmanın gerçekleştirilmesinde tek başına kamu yatırımları yeterli değildir. Kamu yatırımları yanında özel sektörün bir şekilde kalkınma süreci içine çekilmesi ve toplumun katılımının sağlanması bir gerekliliktir. Kamu, özel sektör ve toplum arasında karşılıklı güven ve işbirliği ortamının yaratılması ve kurumsallaşması kalkınma sürecine hız vereceği gibi, kalkınmanın sürdürülebilirliğini de mümkün kılacaktır.

Türkiye'deki ilk bölgesel kalkınma kuruluşu olan GAP İdaresi'nin bölgesel kalkınma konusundaki deneyimleri ışığında bölgedeki sosyal ve ekonomik kalkınmaya ivme kazandıracak yetkilerle donatılması gerekmektedir. GAP Bölgesi'nde yatırım faaliyeti bulunan yaklaşık 40 kamu kurum ve kuruluşu arasındaki koordinasyonu sağlama fonksiyonunun etkinleştirilmesi yönünde gerekli tedbirler alınmalıdır.

GAP İdaresi'nin kurumsal ve finansal sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik yasal düzenlemeler ivedilikle gerçekleştirilmeli; İdare'nin fonksiyonları çerçevesinde ihtiyaç duyulan yeterli sayıda ve nitelikli elamanın istihdam edilmesine yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.

T.C. BAŞBAKANLIK
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
Willy Brandt Sokak No:5 • 06680 Çankaya/ANKARA
Tel: 0.312.442 23 24 • Faks: 0.312.440 13 84 • e-posta: gap@gap.gov.tr • www.gap.gov.tr
BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Şanlıurfa Tünel Çıkış Ağızı P.K. 155 • 63000 ŞANLIURFA
Tel: 0.414.347 93 85 • Faks: 0.414.347 94 55-347 93 90